

# GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

## Wielkanoc – Święto odrodzenia.

Przedziwna mądrość Kościoła katolickiego umie wykorzystać zjawiska natury do swoich głębokich tajemnic religijnych. Bo też naprawdę, Kościół jest najdoświadczniejszym pedagogiem i wychowawcą ludzkości. Jak Chrystus kochał przyrodę i czerpał z niej liczne przykłady, obrazy, parable i porównania dla wyjaśnienia swej Boskiej nauki

ludziom, tak i Kościół katolicki wprowadza do swej bogatej i przepięknej liturgii symbolikę zjawisk przyrody, na łonie której rozwija się życie ludzkie.

Jakie trafne podobieństwo zachodzi np. pomiędzy wiosną i Wielkanocą!

Jakże żywo odzwierciedlają te dwa pojęcia przed oczyma naszymi jedną i tę samą ideję, ideję odrodzenia, zmartwychwstania i powrotu do życia!

Symbolika wiosny znalazła swój prawdziwy wyraz w Uroczystości Wielkanocnej.

To też nie bez powodu Kościół św. umieścił Wielkanoc na początku wiosny.

Jak na wiosnę wszystkie sity natury, zamarte i uspione w twardym śnie zimy, budzą się do życia nowego, bujnego, wonnego, owocnego, tak i na Wielkanoc, na tę wiosnę świętą, budzi się ludzkość ze snu grzechowego do życia nowego, świeżego, radosnego. Chrystus Odnowiciel słońcem swej Boskiej nauki i promieniami sakramentów świętych odnawia, odmładza i wskrzesza dusze ludzkie.

Są umarli na świecie różnego rodzaju. Księgi święte wspominają o żywych trupach: „Masz imię, że żyjesz, aleś jest umarły” Apok. 3, 1. Znakomity biskup węgierski ks. Dr. Prohaszka mówi „za życia umarłym jest każdy, kto żyć zapomni, nie pojawiając się sensu życia”. A iluż jest na świecie takich, co zatracili sens życia!

Możnaby o nich powtórzyć słowa wspomnianego biskupa „Biedny to świat, podobny do wielkiej trupiarni, gdzie pełno suchych kości, pozabawionych ożywczego tchnienia Bożego”.

Taką wielką trupiarnię przedstawiał pogański świat przed Chrystusem. Dusił on się w atmosferze tyranii, despotyzmu, egoizmu i barbarzyństwa. Przyszł Chrystus - Odnowiciel Świata. Swoim fizycznym zmartwychwstaniem sprawił moralne zmartwychwstanie Apostołów i pociągnęło społeczne zmartwychwstanie świata.

Te trzy fakty: zmartwychwstanie fizyczne Chrystusa, zmartwychwstanie moralne Apostołów i zmartwychwstanie społeczne ludzkości, — to są trzy największe zdarzenia w świecie najściślej i nierozdzielnie związane z sobą, jak skutki ze swoją przyczyną.

Bez zmartwychwstania Chrystusowe

go nikt nigdy nie potrafił wytłumaczyć tej przedziwnej przemiany, jaka się stała na świecie: przemiany w sposobie myślenia, mówienia i życia, przemiany w naukach, książkach i sztukach, przemiany w pismach i opinii, przemiany w rodzinie, klasach społecznych, w ustrojach państw, w prawodawstwie między narodowym i t. d. i t. d. Jest to grunto-

wana przemiana, której ludzkość przed Chrystusem nie widziała. Ujrzała ją dopiero po Chrystusie. To cudowne zjawisko, jakim jest społeczne odrodzenie świata wyjaśnia nam jedynie fakt Zmartwychwstania Pańskiego.

I dziś przemiana w duchu Chrystusowym jest konieczna, bo i dziś świat się odchrześcijał przez sprzyjanie i ho-

dowanie zasadom pogańskim. Nowoczesny poganizm wytworzył taką atmosferę, iż ludzkość w niej się dusi, szamocę się i rzuca się, jak chory w malignie, a nie może wyjść z błędnego koła doktryn pogańskich, ani z katastrofalnej wprost sytuacji.

Gdzież ratunek? Gdzie odrodzenie? Na to pytanie jest jedna odpowiedź: W Chrystusie Zmartwychwstałym, w Jego nieśmiertelnych idejach, wiecznie młodych, wiecznie aktualnych, wiecznie twórczych i zbawczych jest ratunek i odrodzenie.

Jak wiosna budzi naturę do życia z zimowego letargu, zmywa z powierzchni ziemi zlodowaciałą i brudną powłokę i sprawia, że soki życiodajne krążą w roślinach, że ziemia pokrywa się zielenią, kwieciami i owocem, że cała przyroda tętni ruchem i energią, podobnie ta wiosna Boża - Wielkanoc - odradza nas w Sakramentach Świętych, w mocy i duchu Zmartwychwstania Pańskiego.

Wlewa w dusze nasze soki nowego, świeżego i świętego życia przez Eucharystję. Cała liturgia Wielkanocna rozbrzmiewa tryumfem Zbawiciela nad śmiercią, nad grzechem, nad złem. Kościół daje upust wezbranym uczuciom radości ze Zmar-

tychwstania Chrystusa w uroczystej „Rezurekcji”, w ślennych procesjach, w zwycięskim biciu dzwonów, w potężnej pieśni „Wesoły nam dzień dziś nastal, którego z nas każdy żądał. Tego dnia Chrystus zmartwychwstał.

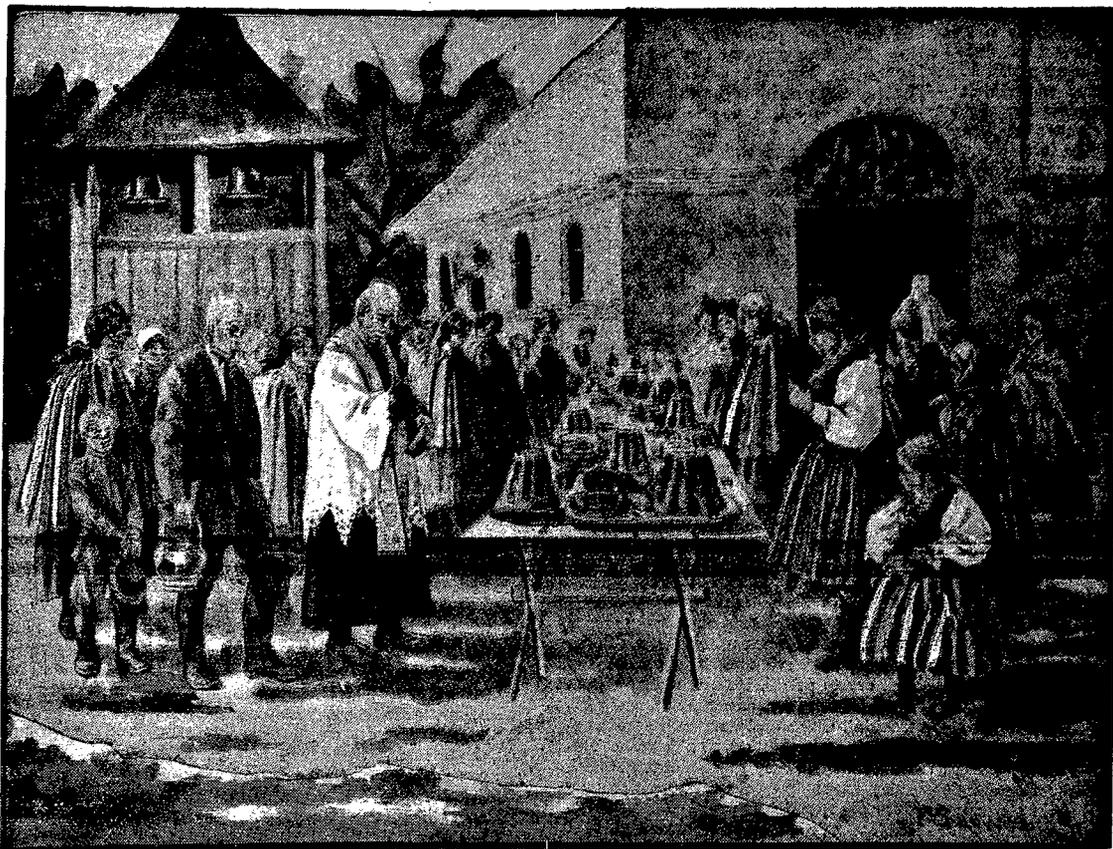
Alleluja, Alleluja!

Niech Wielkanoc będzie dla nas świętem odrodzenia, świętem wiosny, życia! Niech będzie zwycięskim pochodem ze Zmartwychwstałym Chrystusem przez ten świat!

Niech zbawczych i twórczych, i radosnych skutków Zmartwychwstania Pańskiego dozna cały świat!

Jeszcze wielka liczba ludzi leży porażona w śnie zimowym i w cieniu śmierci, bez życia łaski, tęskniąc za wiosną życia i odrodzenia. Niech, i oni odważą kamień grobowy: z duszy swojej i niech zmartwychwstaną!... A wtedy i z ich duszy wyrwie się samorzutnie „Wesołe Alleluja”.

KS. A. ZIMNIAK.



SWIECONE W ZIEMI LOWICKIEJ. Zastawione stoły z tradycyjnym święconem w dzisiejszych ciężkich czasach niezawodnie należą do rzadkości. Mimo wszystko, radosne święta wiosny obchodzić będziemy z otuchą w sercach, iż zmartwychwstały do samodzielnego bytu naród nasz przezwyciężył wszelkie trudności natury gospodarczej i kraj nasz, zasobny w bogactwa naturalne i urodzajną glebę, zapewnił swym obywatelom dostatek i dobrobyt. A wówczas i stoły ze święconem będą tak wygładane, jak to widzimy na powyższym obrazku.

### STROFY WIELKANOCNE.

Otośmy Cię wygładali po dziś dzień,  
O, Zmartwychwstały i radosny —  
Wśród dzwonów cudnych płań —  
Wśród tej zielonej, nowej wiosny!!

Otośmy Cię wygładali po dziś dzień,  
O, Zmartwychwstały, Ty Jezusie,  
Wśród dzwonów cudnych płań,  
Jako Baranka na obrusie!

Tak, czekaliśmy! I w on dzień  
Kiedyś konał pośród męki,  
Gdy ziemię pokrył krzyża cieniem,  
Twej przywołanej świętej ręki!

Tak, czekaliśmy długo w noc...  
Póki nie spłynął przedświt biały,  
Nie zwyciężyłś czarzą moc,  
I nie przyszedłś w pełni chwaly!!

STANISŁAW BORUŃ.

### Skromne święcone z przed 75 laty.

Zasłużony zbieracz przyczynków obyczajowych, Zygmunt Gloger, przytacza następujący opis święconego w domu swych rodziców na początku drugiej połowy ubiegłego stulecia:

„Był w domu naszym pokój narożny, niewielki, w którym na święta wielkanocne ustawiano święcone na dużych stołach, zastawianych białymi obrusami. Więc najprzód dźwigały służące ostrożnie wysokie na łokieć walcowego kształtu bazy szafarowe, przybrane w białe czepce z lukru, różnobarwnego maku i konfitur domowych. Ustawiono je w zwartym szeregu pod ścianami. U stóp ich leżały pokotem w drugim szeregu, niby wasale, placki pulchne a grube jak poduszki, wy sadzane rzędami białych migdałów: i czar nych wielkich rodzynków. Dalej szły słodkie mazurki jak kwadratowe kobierczyki, przybrane w lukier, mak kolorowy i agrest smażony.

Oddzielny stół przeznaczony był dla mięsiva. Tu królował postawiony na środku pieczony baranek, przy którego poświęceniu kapłan oddzielnie odmawia modlitwy. Na wielkiej misie stos różnobarwnych i wzorzystych pisanek rozwieszał obraz tyłu ofiar świata zwierzęcego, poświęconych gwoi uroczystości dorocznej i nieklamanych apetytów wiejskich. Stos kielbas podobien był do węża skróconego w sto pierścieni z niewidzialną głową i ogonem. Mięsiwo przyzodobione było jak i ciasta gałązkami zielonego barwinku.

Na ziemi stały kopanie z galareta, z nóg wołowych przyrządzoną oraz kossze z rumianymi pierogami, co wszystko przeznaczone było dla czeladzi. Tak wyglądała skromna zastawa wielkanocna w dworku szlacheckim przed 75-ciu laty, za owych „dobrych, starych czasów”.

Na dzisiejsze stosunki takie święcone kosztowałyby chyba z 1000 złotych, na co nawet nie każdy ziemianin dzisiejszy mógłby sobie pozwolić.

tychwstania Chrystusa w uroczystej „Rezurekcji”, w ślennych procesjach, w zwycięskim biciu dzwonów, w potężnej pieśni „Wesoły nam dzień dziś nastal, którego z nas każdy żądał. Tego dnia Chrystus zmartwychwstał.

Alleluja, Alleluja!

Niech Wielkanoc będzie dla nas świętem odrodzenia, świętem wiosny, życia! Niech będzie zwycięskim pochodem ze Zmartwychwstałym Chrystusem przez ten świat!

Niech zbawczych i twórczych, i radosnych skutków Zmartwychwstania Pańskiego dozna cały świat!

Jeszcze wielka liczba ludzi leży porażona w śnie zimowym i w cieniu śmierci, bez życia łaski, tęskniąc za wiosną życia i odrodzenia. Niech, i oni odważą kamień grobowy: z duszy swojej i niech zmartwychwstaną!... A wtedy i z ich duszy wyrwie się samorzutnie „Wesołe Alleluja”.

KS. A. ZIMNIAK.

Z okazji Świąt Zmartwychwstania Pańskiego tradycyjnym zwyczajem przesyłamy wszystkim Czytelnikom i Przyjaciółom naszego pisma serdeczne życzenia: „Wesołego Alleluja!”

Niechaj radosne święta wiosny i zwycięstwa światłości nad mrokami natchną nas wiara, że i w narodzie naszym nastąpi ureszczenie duchowe odrodzenie, które wyzwoli nas z wewnętrznej sily twórcze w zgodną współpracę wszystkich sfer i stanów nad rozwojem gospodarczym kraju, co przyczyni się do ugratowania mocarstwowej potęgi Polski i zapewni światłlaną przyszłość naszej wolnej Ojczyźnie.

REDAKCJA

„GONIEC CZĘSTOCHOWSKI”.

### Alleluja!

Lodowej ziemi stół, zastany  
Obrusem śniegu, taje do cna  
I hylacenty, tulipany  
Rozkwieca doba wielkanocna.

Zimowej ziemi białe lale  
Znow się ubarwi, jak kraszanka  
Ruń ozimną z ziemi wstaje  
I postać jawi się Baranka.

Zmartwychwstały w wiecznej chwale  
Droce grobowe smutki, troski.  
Przechajają w dalek szlaki, ale,  
Świat znów niebiański jest i borski!

Lan pachnie, niby wina stągiew,  
Zachwył w wiatru skrzydłach buja.  
Chrystus pokoju wznosi chorągiew  
I wszystko śpiewa: Alleluja!

LEOPOLD STAFF.

## Zwyczajy i obrzędy wielkanocne.

Obrzędy, związane z wielkimi świętami, jak Boże Narodzenie, Wielkanoc, Zielone Świątki, z rokiem każdym znikają u ludu naszego, niemniej jednak część ich utrzymuje się jeszcze siłą tradycji. Obyczajów takich jest tak dużo i z takimi różnorodnymi warzantami, że nie sposób byłoby wyliczyć wszystkich. — Przeważną część obrzędów i zabaw tradycyjnych zaczyna się w drugi dzień świąt, na Podlasiu tylko istniał dawniej piękny i starodawny obyczaj, pełny poezji, zbierania się dziewcząt w Wielką Sobotę wieczorem pod krzyżem, dla śpiewania pieśni. Poza pobożnymi jednak — śpiewane były i pieśni świeckie i one to stanowiły właściwie główną część obrzędu. Prawdopodobnie był to zabitek czasów przedchrześcijańskich i później dopiero dodane zostały do obrzędu pieśni religijne. Od drugiej połowy XIX wieku zwyczaj ten jednak zanikł, a pieśni, śpiewane w ten wieczór, przeniosły się na obrzęd Sobótek.

Pierwszy dzień Wielkanocy, poświęcony nabożeństwu i spędzany rodzinnie przy święconem, mniej ma hucznych obrzędów. Przeniosły się one na drugi dzień, kiedy to młodzież wiejska zwykła chodzić „po święconem”, do domu do domu, ze śpiewami, żartami, i — co gor-

sza — dyngusem, licząc na odpowiedni poczęstunek, a więcej dla swawoli i zabawy. Dyngus, czyli śmigus, stanowił punkt kulminacyjny zabawy. Do dzisiaj jeszcze zwyczaj oblewania się wodą w poniedziałek wielkanocny zachował się netylko po wsiach, ale i po miastach, ku uciesze młodzieży i dzieciarń. W dawnych czasach zabawy te niierzadko kończyły się tragicznie, to też Kościół powstawał przeciw nim kilkakrotnie z surowymi zakazami, niewinnie oblewanie bowiem kończyło się często krwawą bójką. Za Władysława Jagiełły w r. 1420 wyszedł nakaz, zatyłowany „Dyngus prohibeatur”, zarządzający, aby „... w drugie i trzecie święto Wielkanocy mężczyźni kobiet, a kobiety mężczyzn nie wazyły się napastować o jaje i inne pawkę, co poposolicie nazywa się dyngować, ani do wody ciągać”.

W pamiętnikach swych Jędrzej Kitowicz opisuje dyngus w sposób następujący:

... Oblewali się rozmaitym sposobem i amanci dystyngowani; chcąc tę ceremonię odprawić na amantkach swoich bez ich przykrości oblewali je lekko, różaną lub jaką inną pachnącą wodą po ręce małą jaką sikawką albo flaszeczką... Któryż zaś przekładali swawolę nad dyskreję, nie mając do niej żadnej racji, oblewali damy wodą prostą, chlującą garnkami, szklenicami, dużymi sikawkami prosto w twarz... A gdy się rozważała kompanja, panowie i dworzanie, panie, panny, nie czekając dnia swego, lafi jedni drugich wszystkimi statkami, jakich dopasć mogli. Hajducy i lokaje donosili cebrami wody, a kompanja dystyngowana, czerpiąc od nich, gonila się i oblewała od stóp do głów, tak, iż wszyscy zmoczeni byli jakby wyszli z jakiegoś potopu... Bywało nieraz, iż osoba zlaną wodą jak myś, a jeszcze w dzień zimny, dostała stąd febrę, na cō bynajmniej nie zwazano, byle się zadość stało powszechnemu zwyczajowi”.

„Takież dyngusy odprawiały się po miastach między osobami poufalemi. Parobcy zaś po wsiach łapali dęwki, które się w ten dzień, jak mogły, kryły. Złapaną zawięzli do stawu, albo do rzeki, i tam, wzięwszy za nogi i ręce, wrzucili,

## Czy reumatyzm i podagra są uleczone?

Jak ogólnie wiadomem jest, reumatyzm podagra i pokrewne cierpienia, mają za przyczynę nagromadzenie się kwasu moczowego w organizmie. Zazwyczaj chory starając się przy pomocy różnych środków jak np. nacierania, gorące kąpiele, okłady i t. p. uwolnić się od tych cierpien, ale przeważnie doznają tylko chwilowej ulgi. Czestokrotko następuje zwichnięcie kończyn, jak ręk i nóg, opuchlina kolan, tak, że chory poprostu nie może powstać z miejsca. W interesie więc

każdego chorego leży zastosowanie takiego środka, który zupełnie usunąłby te cierpienia. W tym celu należy więc zastosować tabletki Togał, które właśnie wstrzymując nagromadzenie się kwasu moczowego, skutecznie zwalczają te niedomagania. Togał też usmierza te straszliwe bóle, nie wywierając żadnego szkodliwego wpływu na serce, żołądek i inne organy. Spróbujcie i przekonajcie się sami, lecz żądajcie we własnym interesie tylko Togał. We wszystkich aptekach.

albo też włożwszy w koryto przy studni, lafi wodą dopoty, póki im się podobno”.

Naogół jednak, choć dziewczęta niby się kryły, rade były wiele, jeżeli przez kilku chłopców wyróżnione były dyngusem: świadczyło to o powodzeniu.

Chodząc po święconem chłopcy śpiewają pieśni, dostosowane do okoliczności. Pieśni tych jest niezliczona ilość, przytem, zależnie od okolicy, mają one regionalne zabarwienie.

Opatrzyć, opatrzyć biednego pachołka  
Żeby wam co nie zgłoneo z kołka,  
Wydźcie na werok,  
Zdejmijcie nam serek,  
Wydźcie na faskę,  
Zdejmijcie kielbasę,  
Dajcie nam parę jajek,  
Nie narobimy na was bajek,  
Dajcie miareczkę prosa,  
Będzie wam córeczka rosta.  
Dajcie nam sera,  
Przyprowadźm wam kawalera (ttd.).

W niektórych stronach młodzież chodzi po święconem z kogutkiem, wyrzeźbionym z drzewa, przybranym piórami i ozdobami z papieru. Czasem taka grupa z kogutkiem, czyli „kurkiem” spotka drugą, konkurencyjną grupę. Wywiązuje się wtedy walka: najpierw kto kogo „prześpiewa”, a potem... różnie bywa. W krakowskim zamiast kurka obnoszono baranka „tracza” wyrzeźbionego w drzewie, trzymającego między łapkami piłkę. Ma to symbolizować Chrystusa — niewinnego baranka, który św. Józefowi w pracy pomagał. Obyczaje wielkanocne u Huculów ma-

ją odrębny charakter. Różni się także jado, w którym największą rolę odgrywa pascha z twarogą, sera i śmietany, oraz przesłicznie ozdobione jaja-pisanki. Huculi są niesłychanie zabobonni i więcej jeszcze od naszego ludu wierzą w urok, „złe oczy” i t. p. Podczas pieczenia ciasta nie wolno nikomu w izbie siedać, boby ciasto nie wyrosło. W Wielki Piątek nie wolno rozniecać ognia, tego też dnia Huculi nie do ust nie biorą. W pierwszy dzień świąt wszyscy wstają rano, stają bosemi nogami na siekiery, ażeby nogi były silne, jak żelazo. Następnie obmywają włosy w wodzie, do której włożono czerwoną pisankę. Przed wyruszeniem do cerkwi, gdzie poswędzają się paschy i jaja, zażegnują dobytek swój przed nieszczęściem.

Dużo zabobonu, ale i dużo uroku jest w tych obrzędach, wypieranych z rokiem każdym przez cywilizację miejską. H.

BIURO DZIENNIKÓW I OGŁOSZEŃ  
„RENOMA”  
właśc. MARJAN ŻUKOWSKI  
Częstochowa, Alja Nr. 21, Tel. 443.  
Przyjmuje: Ogłoszenia do wszystkich pism krajowych i zagranicznych.  
Połącza: Dzienniki i czasopisma krajowe i zagraniczne.  
Sprzedaje: Wyroby tytoniowe, papierosy oraz znaczki stemplowe, pocztowe, wksie 1 t. p.  
Obsługa solidna i szybka.

Niema dzieła społecznego, bardziej pilnego niż walka z alkoholizmem. Papież Plus X.

## Rys historyczny o Polsce

z okazji świąt Wielkanocnych.

„Gdyby św. Stanisław wyrażał z nieba na Polskę, dopieroby powiedział: nie znam owiec moich. Spytałby Polaków: gdzie Wrocław ze Śląskiem? Gdzie Królewiec z Prusami? Gdzie Ryga z Inflantami? Gdzie Kijów z Ukrainą i Rusią? Gdzie Chocim z Wołoszą? Gdzie Bytom z srebrnymi kruszcami? Ach! nie widzę te raz tam Polaków, a dalej może w Polsce i Polski nie zobacze”. Tak mówił przeszło 200 lat temu O. Stanisław Bielecki zmarły w Kaliszu 1718 r. w kazaniu na dzień św. Stanisława Męczennika. I czy nie miał słuszności? Weźmy Wrocław ze Śląskiem, ten Wrocław (prawdziwe wrota polskiej slawy), dziś tak zmieniony, a przecież jeszcze na początku 19 wieku miał duzo polskości. Znamioty nasz rodak, Ursyn Niemcewicz, o nadodrzańskiej ziemi, którą 1821 roku zwiedził, tak pisze: „Wszystko tak na drugiej stronie, wszystko takie, jak u nas; taż sama polska mowa, strój, obyczaje, położenie kraju, wszystko świadczy, że Polska i Śląsk jednym narodem i jedną krainą”. Ruch narodowy na Śląsku obudził się dość późno. Słusznie pyta się Czesław Lubiniński: „Znasz ty te ziemie, co z swych kruszców stynie?”

A lud z ubóstwa i rzadkiej prostoty, Gdzie marny kruszc z obcych reze płynie, A ludek w sekcu swe drogic klejnoty Przed cudzem okiem i światem ukrywa, By nie sięgnęła po nie ręka chciwa?”

Śląsk, Ojczyzna tyłu świętych polskich, tyłu cichych pracowników na niewie Kościół, który tak czuje, jak Polska, cała, Śląsk nie będzie dalej niemczonym i odrywany od macierzy swej Polski. Słusznie w poemacie „Góra Chełmska” napisał dobrą polszczyzną Ślązak, ksiądz Bonczek:

„Póki step ukraiński rzewne dumki strui,  
Póki się wolnej Polski dumny krzyżak boi!  
Póki Wisła dziewczęta do Bałtyku łona  
Spieszcy, męznego ludu wdzięcznością

Póki Królowa Polski w Ostrobramskiej  
pieszczona,  
Litwie, a Jasna Góra Lachom w pomoc bieży:  
Dotąd też święta Anna z Chełmskiej góry  
szczytu

Śląskowi błogosławi i błogiego bytu  
Będzie mu zapewnienim!”

W Prusach Wschodnich miaszka szczep polski, noszący nazwę Mazurów, którzy od niepamiętnych czasów tu osiedli. Ten lud, czysto polski, tonie w morzu germanizmu, a to że był oderwany od wiary katolickiej, wiary ojców naszych przez księcia pruskiego Alberta, hołdownika polskiego. Przyjawszy protestantyzm Albert, który umiał po polsku, sprowadził do Prus dla rozszerzenia nauki Lutera predykantów, mówiących po polsku. W r. 1441 został w Królewcu, stolicy Prus, pierwszym kaznodzieją protestantów Seklucjan, który netylko w katedrze, ale i u fary, i w kaplicy św. Elżbiety predykował po polsku. Wszystkie te kościoły były za szczepie dla ludu w Królewcu, mówiącego po polsku. Pozbawiono lud tam zamieszkały wiary św., pozbawiono też języka polskiego. Przyjdzie czas, że Mazur zaśpiewa:

„Dana, dana, dana, dana,  
Za Ojczyznę miłą rana!  
Przedziel zginą rzeki, góry,  
Niżli Polska i Mazury,  
Nawet w tańcu nasza góra,  
Niema tańca nad Mazurami!”

Do Prus włożono Warmję, której ludność polską odepchnięto od morza. Wyrugowana prawie z powiatów brunberskiego i lebarskiego, usunęła się ku zbiornikom rzeki Lani (Alle) i na okolicę jezior w powiecie olsztyńskim i rieszelskim. Granice zaś tej polskiej Warmji od zachodu rzeka Pasąga (po szarugi czyli moczary mazurskie), od południa i wchodu jezioro pasimskie, od północy prosta linia od jeziora błonkowskiego do moroskiego, Na Warmji we Franenburgu jest stolica biskupia, gdzie zamieszkiwali nasz sławni biskupi jak: Hozjusz, Kromer, Krasicki i inni. Tam spoczywają zwłoki naszego Kopernika. W Warmji polskiej, w Gietrzwałdzie, gdzie znajduje się cudowny obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, objawiła się Matka Boska 1877 roku 12-letniej dziewczynie Justynie Szafrzyńskiej i rzekła: „Żadam, abyście codzień odmawiali Różaniec! Jam jest niepokalanie poczęta Marya Panna”. O Warmjach śpiewają: „Nie ma jak to Warmjacy, do zaba-

wy i do pracy! Wciąż weseli, zawsze żwawi, za to Bóg im błogosławi”. Nie złamało ich wiary w czasie kulturkampfu, nie zaborą im języka i teraz.

Inflanty z Rygą, gdy je napadał Szwedz i Moskale, przez mistrza swego Kette i Wilhelma, arcybiskupa ryckiego, wraz z dostojnikami, poddały się królowi polskiemu, Zygmuntovi Augustovi 1561 r. Gdy znowu Moskwa przywłaszczyc je chciała Stefan Batory szablą windykował. Po traktacie Oliwskim 1661 r. przy Polsce została tylko mała część Inflant pod nazwą polskich. Znaczeniejsze miasta w Inflantach polskich: Dyneburg, Rzeżyca, Lucyn, Krasław i inne mniejsze. W Krasławie, dziedzictwie Platerów, jest wspólny kościół z grobem św. Donata, sprowadzonego z Rzymu przez rodzinę hr. Platerów 1776 r. Tamże w Krasławie było seminarjum duchowne dla kleryków dycjezji inflanckiej i smoleńskiej od r. 1757. W Aglinie w Inflantach był klasztor Dominikanów z kościołem murywanym, w którym się znajduje cudowny obraz. Pieśń do Matki Boskiej w Aglinie rozpoczyna się temi słowy:

„Najświętsza Panno! w Aglińskim kościele, Jańszesz chwalać, darem łask Twych wiele Świadczy lud cały inflanckiej krainy. Ie doznaje łask z Twojej przyczyny”.

Zasięgi szlachty inflanckiej są ze wesech miar znamienite, które sobie w całym chrześcijaństwie, a potem w Rzeczypospolitej zaskarbiła. Nic dziwnego, że Łotysze, uniżeni i pokorni wobec możnych, stawszy się panami, zostali fałszywymi i zachowali mi wobec Polaków, dawnych swych dobrodziejów i opiekunów. Wśród biskupów inflanckich był w XVIII wieku Paulin, O. Konstanty Moszyński, zmarły 1738 r.

Przez traktat Andruszewski 1666 r. i Grzymułtowski 1687 Moskwa odstąpiwszy Kijów, przestał należeć do Polski. Kijów, zwany kolebką ruskiej wiary, był jednym z miejsc, które najwięcej upodobał sobie Jacek św. Tajemnicza nić, którą serca katolickie związał ten apostoł i obrońca wiary z Kijowem, wiązała serca też biskupów Sołtyka i Załuskiego, którzy z zapałem wdzwalali tę stolicę Polskiej Rusi. Wygnaniec i tułacz, ostatni opat Po-

czajowski, ks. Jan Skiński, wybrał sobie Kijów na przytułek zbolalej duszy i zоставił tu pomnik niezłomnej swej wiary w kościele, który zmurował. Lud Ukrainy wierzył mocno, że Polska zmartwychwsta nie. Nie sam Wernyhora, kozak z Zaporoża, ale wielu starców, umierając o tem mówiło: „Polszcza bude, ale nie taka jak była, bo ona nie była wolną, bo po niej Moskal chodził, ale zupełnie wolną bez Moskala”. Niech więc ufa Polska, że przyjdzie godzina owa, w której ją złączy Polski Królowa.

Chocim, znany nam ze zwycięstwa 1621 r., ale więcej Podole ze swoim Kamieniec, którego pięknością przejęty sultan Osman zapytał: „kto te twierdze zbudował?” Odpowiedziano mu: „Pan Bóg mocą swoją” — „Niechże i ja Bóg zdobycia” powiedział i kazał na odwrot zabrać. Ta ziemia nasza „antemurale Christianitatis”, sławna w historii naszej, dzisiaj należy do bolszewji. Gdy 1699 r. oddawano Kamieniec z powrotem Polsce, rzucił bąsza turecki ogień w proch, chcąc wysadzić twierdzę w powietrze. Marcin Kątski, tenerał ar yterji, własną ręką go zgasił ska leczył się. ale wybuchu nie dopuścić i zamek uratował. Za warunek postawili Turcy przy oddawaniu Kamienca, aby na minarecie księzczy pozostał. Dochowali tego warunku Polacy, bez obrazu św. religij, bo postawili na księżycu szpiżową statuu N. Panny. Kiedy statuu na księżycu ujrzało miasto z największym wzruszeniem ukłękli wszyscy, oddając cześć Obronicielce swojej, Królowej Korony Polskiej.

Bytom na Śląsku, sławny z bogactw i wiernością do Polski przez wieki całe, pozostał przy Niemcach. Dziękując Bogu za wskrzeszenie Polski i wysławiając wesołe „Alleluja”, prosimy Zwabiela zmartwychwstałego za braćmi w niewoli. Miejsmy w sercu wryte słowa wyżej wymienionego kasnodziei: „Widziałem w Polsce różne wasz nazwisko woli mające, i różnych Wolskich, Dobrowolskich, Krasnowolskich i t. p., ale niikt w Polsce nie słyszał o jednej woli i o Jednowolskim, a tego właśnie nam potrzeba”, aby Polska zmartwychwstała cała.

O. Alfons Jędrzejewski.

INDIA  
BEST TEA  
LONDONŻądajcie wszędzie  
herbatę, kawę i kakao  
marki

INDIA BEST TEA LONDON

INDIA  
BEST TEA  
LONDON

# Małżeństwo a Kościół katolicki

Kwestja stosunku instytucji małżeństwa do Kościoła katolickiego jest w naszych czasach przedmiotem namiętnej krytyki i dysput. Obóz liberalny, jak zwykle, uderza najgwałtowniej. Autorzytet, powagę Kościoła usiłuje się podważyć, niekiedy wprost ośmieszyć. Atakuje się Kościół na wszystkie strony, od mawiając mu częstokroć prawa decydowania w sprawach, co do których w pierwszej linii winien głos zabierać. Krytykuje się wszystko, czego się nie rozumie, lub co nie dogadza. Uważa się, iż postęp współczesny wyprowadza o wiele zapatrywania, którym hołduje Kościół z takim — jak się to wielu wydaje — uporem, że sam bieg życia urabia poglądy nie dając im zastępnąć w przestępnych formach.

Jakże nierozumni i niebezpieczni są ci krzyciele nowożytnych, tak modnych dzisiaj hasel, a tak bardzo przewrotnych!...

Kościół nie lęka się światła postępu. Ale będąc z woli Bożej do nauczania prawdy o wierze i obyczajach w narodach wezwany, jak to głosi dobitnie nakaz Chrystusowy: „Idąc tedy nauczajcie wszystkie narody”, musi jednocześnie czuwać nad tem troskliwie, aby ów postęp, aby pochód cywilizacji nie szedł drogą fałszywą, jeno, by się odbywał w ramach prawa Bożego, bo tylko wówczas będzie on dla ludzkości prawdziwym dobrodziejstwem, nie zaś do przepaści moralnej niechybnie wiodącym.

„Nie trudno zrozumieć — pisze Pius XI w encyklice swej o małżeństwie — ileby wkrađło się omyłek, ile błędów zniekształciłoby prawdę, gdyby jej badanie pozostawiono poszczególnym jednostkom, zdanyim tylko na własny rozum... Jeśli się to odnosi do wielu innych prawd moralnych, to chyba najwięcej o tem pamiętać trzeba w sprawach małżeńskich, gdzie siła pożądlivosti ułomną naturę ludzką za sobą może porwać, oszukując ją i znieprawiając; a to tem więcej, iż małżonkowie, chcąc zachować prawo Boże, wystawieni są na ciężkie i długie próby, na które jak z doświadczenia wiemy, powołuje się w swej słabości człowiek, jako na tyłek argumentów, zwalniających go od obowiązku zachowywania prawa Bożego...”

O tak. W rzeczach wiary i obyczajów, w sprawach dotyczących małżeństwa, instytucji o wszechludzkim znaczeniu będącej kamieniem węzielnym. żyćcia społecznego — Kościół musi być se-dzią. „Wierni przeto — mówi encyklika — powinni go słuchać, aby uchronić się od omyłek rozumu i skażenia obyczajów”.

Przytaczając wyżej cytowane słowa papieskiego orędzia, dodać należy, iż w myśli intencji Ojca św. poznanie Bożych o małżeństwie przepisów jest dla wszystkich niezbędne. Zdarzyłyby się bowiem wypadki, iż małżonkowie często uważaliby się błędnie za zwolnionych od obowiązku zachowania przepisów prawa Bożego tam, gdzieby go mimo

wszystko zachować należało.

Przewrotność naszych czasów ubiera się w maskę rzetelnej nauki. Ta jednak nie da się oszukać. Przemawia bowiem faktami, które zapisała przeszłość, a na których spoczywa cała dzisiejsza cywilizacja, ład i ustrój państw i narodów. Historia, „życia nauczycielka”, aż nadto wymownie daje prawdziwe świadectwo.

Kto bowiem uratował grecką i rzymską kulturę w czasach, kiedy świat starożytny runął pod naporem Azji, pod taranem potężnej ludów wędrowni? — Kościół. — Kto później karczował lasy, zakładał osady i wioski, popierał rolnictwo, zakładał szkoły i uczył? Znowu od-powiedź historia średniowiecza: Kościół. A najwyższe uczelnie świata, uniwersyte-



## Tajemnicze bojówki grasują w Niemczech

Krwawe napady na dyplomatów w Berlinie i Hamburgu.

Berlin. — Wczoraj nad ranem w zachodniej części Berlina, Schoenebergu, pięciu mężczyzn napadło i okrutnie zam-sakrowało przedstawiciela jednego z państw obcych. Po napadzie wywiązał się pościg na placu Wiktorji Ludwiki i okolicznych ulicach, przyczem czterech pałkarzy ujęto.

Stan pobitego dyplomaty jest groźny. Umieszczono go w jednej z klinik prywatnych. Ze względu na toczące się śledztwo, prezydent policji nie chce komunikować prasie żadnego nazwiska.

Podobne zdarzyło się wczoraj o godz. 4-ej rano w Hamburgu. Grupa męczyzn napadła na konsula japońskie-

ty, który też zawdzięczając początek? A także sama historia otworzy nam bulle papieży i powie: czytajcie! Oto Bolonia, oto Paryż, oto później Wiedeń i Praga i Kraków. A chyba zbyt cicho dowie-dziacie, jak bardzo jest doniosłem cywilizacyjne znaczenie uniwersytetów.

A sztuka i literatura?

Pod mistycznym tchnieniem chrystja-nizmu, w cieniu katolickiego Kościoła powstała przepyszna, największa na ziemi bazylika Piotra świętego w Rzymie, powstały te precudne katedry gotyckie, te prawdziwe klejnoty w Rheims, w Paryżu i wielu innych miastach, te nieśmiertelne arcydzieła pedzła i dłuta, będące podziwem znawców (Sąd ostateczny Michała Anioła i sławne Madonny Rafaela, Chrystus Thorwaldsena z białego marmuru w kaplicy Potockich w Krakowie na Wawelu, itd., itd.). Pod o-żywym tchnieniem chrześcijańskiej cywilizacji zabłysnął geniusz Dantego i Mickiewicza, plomień wymowy Skargi i Bossueta.

Otwiera wielki papież Leon XIII archiwa i biblioteki Watykanu dla uczo-nych, historyków i badaczy. Stamtąd dowiedzieć się można o roli, jaką Kościół odegrał w dziedzinie oświaty, w ciągu dłułich XIX przeszło stuleci.

A już wprost tryumfem jest katoli-cyzmu fakt, iż na świeckich fakultetach, na wydziałach filozoficznych europejskich uniwersytetów, powstają w z-casach ostatnich katedry, z których się wy-kłada filozofję największego bodaj mę-dca Kościoła, świętego Tomasza z Akwi-ny; tego wyrazićciała średniowiecznej scholastyki, tak bardzo ośmieszanej przez „mędrków”.

Ci, którzy dziś krzyczą tak głośno, że nauka Kościoła dawno się przeżyła, iż Kościół tamuje postęp i oświatę, zgola-tem nie wiedzą, albo wiedzieć nie chcą. Jeśli, w istocie nie wiedzą, wówczas na ławę szkolną wrócić się powinni, aby więcej zacerpnąć oświaty.

Wl. Kościński.

## Doniosłe zarządzenia dla rolnictwa

Obniżenie oprocentowania kredytów rolnych.

Warszawa. — „Iskra” donosi: Wśród kompleksu zagadnień opracowanych

przez Centralną Komisję Finansowo-Rolniczą załatwiona została m. in. sprawa obniżenia oprocentowania kredytów rolniczych. W wyniku przeprowadzonych w tej sprawie narad: Towarzystwa Kredytowe Ziemskie w Warszawie i we Lwowie, Poznańskie Ziemstwo Kredytowe i Wileński Bank Ziemski zadeklarowały obniżenie na okres roczny oprocentowania pożyczek długoterminowych, udzielonych rolnictwu do 6 proc., uznając to w obecnej sytuacji rolnictwa za rzecz słuszną i niezbędną zarówno z punktu widzenia interesów rolników, jak i samych instytucji kredytowych. Z drugiej strony przedstawiciele instytucji publicznych, posiadających większe pakiety papierów rolniczych wyrazili swoją zgodę na obniżenie, również na ten sam okres roczny, należnego im oprocentowania. Kupon od obligacji, znajdujących się w rękach posiadaczy prywatnych będzie wypłacony w wysokości niezmnieszonej. Środki na ten cel zaczerpnięte będą z kuponów procentowych od pakietów tych samych papierów, znajdujących się w posiadaniu państwa. Jednocześnie banki państwowe, tj. Bank Gosp. Krajowego i Państw. Bank Rolny obniża procenty od udzielonych przez siebie pożyczek w listach zastaw-

nych o 2 proc., czyli z 8 proc. na 6 proc. i z 7 proc. na 5 procent rocznie.

Prywatni posiadacze listów zastawnych nie poniosą żadnego uszczerbku i otrzymają swoje procenty w pełnej wysokości dotychczasowej. Decyzje powyższe wcho-dzą w życie już przed najbliższym termi-nem płatności procentów od pożyczek u-dzielonych rolnictwu. Podane w jednym z dzienników informacje, zapowiadające dekret P. Prezydenta Rzplitej, mający ja-kobym sprawę te uregulować, są całkowi-cie bałamutne. Zasadniczym bowiem ry-sem obecnego uregulowania tej sprawy jest właśnie to, że opiera się na dobro-wolnym porozumieniu i układzie wszyst-kich zainteresowanych czynników i że nie ma nic wspólnego z ustawowem przy-musowem narzucaniem uregulowania tych spraw na wzór niemieckich „Not-verordnungen”.

## TELEGRAMY

JAK MORGAN CHCE POMAGAĆ BEZROBOTNYM?

Nowy Jork. — Szef znanego domu bankowego Morgan et Co. J. P. Morgan, wygłosił przemówienie przez radio, mimo, że nigdy dotąd publicznie nie wystę-pował.

Morgan zabrał głos w sprawie akcji pomocy dla bezrobotnych. „Oświadczył on, iż należy zorganizować samopomoc. W każdym bloku domów powinno się wyznaczyć 10 ludzi z pośród mieszkań-ców, mających pracę, których obowiązkiem byłoby zbieranie drobnych sum i datków i rozdawanie ich wśród rodzin bezrobotnych. Morgan oświadczył m. in.: „Doszliśmy dziś do punktu, w którym pomoc rządu lub datki osób prywa-tnych nawet najbardziej wspaniałomyśl-nych nie wystarczą dla opanowania sy-tuacji”. Oświadczył on dalej, iż plan je-go wydaje mu się najwłaściwszy, ponie-waż umożliwi on wciągnięcie do akcji pomocy wszystkich, zarówno bogatych, jak i biednych.

DE VALERA JEDZIE DO LONDYNU.

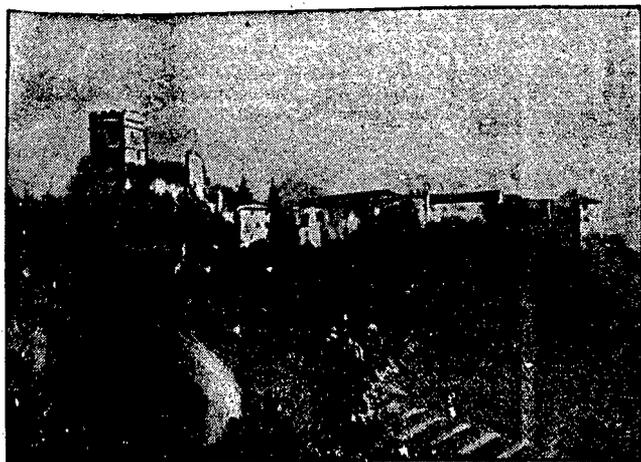
London. — „Daily Herald” informuje, że de Valera zamierza osobiście przy-byc do Londynu, celem zapobieżenia otwartemu zerwaniu stosunków między Irlandją a W. Brytanią. Gabinet brytyjski wyłonił specjalną podkomisję do sta-łego zajmowania się sprawami sporu z Irlandją.

ROKOWANIA CHIŃSKO-JAPONSKIE W SZANGHAJU.

Szanghaj. — Pierwsze posiedzenie mie-szanej komisji ewakuacyjnej odbyło się w czwartek przed południem.

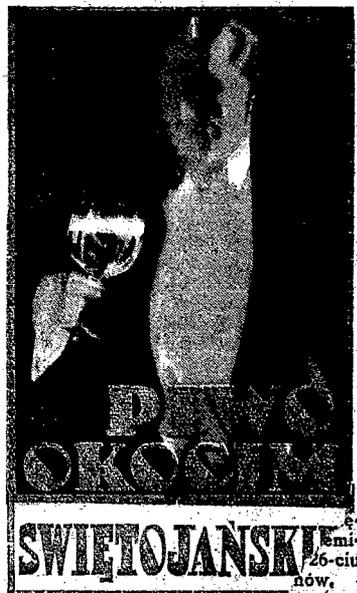
Wojska chińskie zastępował generał Tai-czi komendant wojsk chińskich w for-cie Wusung. Po krótkim posiedzeniu członkowie komisji oświadczyli, że roko-wania zostały nawiązane, jednak żadnych konkretnych rezultatów nie osiągnięto. O godz. 14 rozpoczęło się drugie posie-dzenie komitetu.

Szanghaj. — Rząd kantoński zaprote-



Włosna we Włoszech.

Słoneczna Italia wcześniej, niż my na północy, rozkoszuje się ciepłem i urokiem wiosny. — Powyższe zdjęcie pałacu biskupiego na wzgórzu pod Udine świadczy, iż wiosna we Włoszech jest już w pełni.



## SKOŁA TAŃCÓW

baletm. K. KOSTECKIEGO  
w lokalu własnym ul. Waszyngtona d. Jasna 8.  
Przyjmują zapisy na kursy I - II - III - Bazar,  
lekcje oddzielnie od 10 rano do 9 wiecz.  
Ogłosa znienowa.  
Uwaga! W 11-ty dzień Świąt Wielkanoc-  
nych lekcje praktyczne od 7-jej wieczorem.  
Ostatnie szlagiery muzyczne.

# Rozruchy antyżydowskie w Rumunji

### Wyniki starć studentów

Bukareszt. — W Jassach wybuchły rozruchy antyżydowskie. Studenci uniwersytecy zniszczyli zupełnie synagogę i rozbili szyby w ulicy głównej. Zandarmerja z bagnetami w rękę rozpoczęła demonstrantów. Do drugiego starcia doszło koło domu akademickiego, który otoczyło wojsko.

W mieście wybuchło wielkie podniecenie. Po ulicach krążyły liczne patroli wojskowe. Uniwersytet jest zamknięty. Rząd zebrał się na naradę celem wydania potrzebnych zarządzeń, by zapobiec dalszym rozruchom.

Bukareszt. — Dzienniki wczorajsze za mieszczały bilans starć studentów uniwersytetu bukareszteńskiego z policją. Około 3000 studentów, którzy zgromadzili się wczoraj po południu przed uniwersytetem, zaatakowało policjantów, pobijwszy z nich wielu. Studenci ruszyli następnie przed budynek prefektury policji, rzucając do wnętrza gmachu cuchnące bomby. Musiano zaalarmować całą załogę policji, która odparła atak studentów. Bomby cuchnące sfabrykowały studenci chemii. Wkońcu zgromadzili się

bukareszteńskich z policją. studenci przed gmachem senatu, wybiwszy tam wszystkie szyby. Samochód policyjny został przez studentów przewrócony i podpalony.

Wieczorem ruszyła policja wspólnie z wojskiem przeciw demonstrantom, z którymi walczono 2 i pół godziny. 20 studentów, oraz 20 policjantów odniosło przytem rany.

Premjer Jorga udał się w towarzystwie ministra spraw wewnętrznych Argetojano do pałacu królewskiego, celem złożenia raportu królowi. Minister oświadczył, że rządzie użyją jak najsurowszych środków na wypadek powtórzenia się podobnych demonstracji.

Niepokoje te miały spowodować elementy wywrotowe, nie mające ze studentami nic wspólnego.

Władze uniwersyteckie zamknęły uniwersytet na przeciąg dwóch dni.

### POTWORYNY BUNT TREDOWATYCH W HISZPANJI

Paryż. — Z Madrytu donoszą o strasznych scenach, jakie rozegrały się w miejscowości Pego we wschodniej Hiszpanji,

## Prawo do uśmiechu...

Uśmiech otwiera serce,  
rozmowa wiąże ludzi:  
jedno i drugie odłania  
nasze zęby...

Tylko czyste, białe i zdrowe zęby  
pielęgnowane codziennie rano i wieczorem  
dają prawo do uśmiecha

# Dentosan

Pasta, mydło, eliksir

a które są potwornością przypominają obraz z „Pieklia” Dantego.

Doszło nianowicie do rewolwy w tamtejszym obozie tredowatych, pielęgnowanych z poświęceniem przez mnichów i mniszki. Nieszczęśliwi chorzy w przystępie szalu zniszczyli zagrodę, rozdzielając mężczyzn od kobiet i wyruszyli w okolice, ściskając dłonie zdrowych przechodniów. Scenam tym dozorujący personel przyglądał się bezradnie.

### ZARZĄDZENIA OSZCZĘDNOŚCIOWE W BELGIJ

Bruksela. — Król przed odjazdem do Kongo podpisał ustawę, wprowadzającą nadzwyczajne środki finansowe w celu wyrównania deficytu w wysokości 2.000.000.000 franków w budżecie na rok 1932. Nowa ustawa przewiduje redukcję pensji urzędników państwowych o 10 procent oraz podnosi wszystkie podatki od 10 do 15 proc. Król obniżył swą listę cywilną o 10 proc.

### OKRET SKAZAŃCÓW W NEAPOLU.

Rzym. Krażownik argentyński „Chaco” mający na pokładzie przestępców europejskich, wydanych z Argentyny, przybył obecnie do Neapolu, gdzie policja włoska przyjęła jedynie na terytorjum Włoch 24 przestępców narodowości włoskiej.

Rząd argentyński postanowił cofnąć wydalenie tych zbrodniarzy cudzoziemców, którzy są ożenieni z Argentyńkami.

### 30 TYSIĘCY HITLEROWCÓW W CZECHACH.

Praga. — Śledztwo w sprawie rozwiązania związku hitlerowskiego „Volks-sport” prowadzone jest nadal w bardzo szybkim tempie. Policja po skonfiskowaniu wielu materiałów piśmiennych oraz zapasów umundurowania, przypusz-

stował oficjalnie przeciw stanowisku delegacji chińskiej do rokowań roze-mowych w Szanghaju. Rząd kantoński domaga się, by rokowania obejmowały także sprawę Mandżurji.

### ODPOWIEDZ OJCA ŚW. NA PISMO DE VALERY.

Citta del Vaticano. — De Valera, obejmując rząd Irlandji, skierował za pośrednictwem ministra upełnomocnionego przy Watykanie na ręce kard. Pacelli'ego list do Ojca św., w którym, składając hold Stolicy Apostolskiej, zapewnia, że nowy rząd irlandzki dążyć będzie do utrzymania szczyrych i serdecznych stosunków ze Stolicą Świętą, stosunków takich, jakie dla narodu irlandzkiego stały się od wieków tradycją. W odpowiedzi na to pismo Kardynał Pacelli wysłał do przewodniczącego Rady Wykonawczej Wolnego Państwa Irlandzkiego depeszę, w której daje wyraz szczególnemu zadowoleniu Ojca św. za to potwierdzenie tradycyjnego przywiązania katolickiej Irlandji do Stolicy Świętej.

### SYTUACJA NA DALEKIM WSCHODZIE.

Szanghaj. — Sytuacja zaczyna się powoli stabilizować, chociaż życie nie wróciło do normalnego biegu. Około północy ruch w mieście zmięra. Stan wojenny nie został jeszcze zniesiony. W całych Chinach panuje anarchja, a katonczycy pozostają nadal w ostrej opozycji do rządu nankińskiego.

### BOJKOT TOWARÓW ANGIELSKICH OGARNĄŁ CAŁE INDJE.

Wiedeń. — Bawiący obecnie w Wiedniu na kuracji b. prezydent kongresu hinduskiego Patel oświadczył obecnie na łamach prasy tutejszej, że ruch wolnościowy w Indiach jest w chwili dzisiejszej o wiele silniejszy, aniżeli kiedykolwiek przedtem. Bojkot towarów angielskich rozprzestrzenił się dziś już na całe Indie. W akcji odgrywają ważną rolę kobiety, których wiele osadzono z tego powodu w więzieniu. Ogółem znajduje się w więzieniach 60.000 Hindusów. Prasa hinduska jest pod sroga kontrolą cenzury. Władze rozwiązały dotychczas 50.000 organizacji hinduskich jako nielegalnych.

### PRZEZ ZAKOPCONE

#### SKIEŁKA. : : : : :

Już niezadługo rozlegną się dzwony wielkanocne, głosząc wieść rad. sną. Popłynię w niebo pieśń: „Wesoły nam dziś dzień nastąpi!”

Chciałem w zapale liryzmu napisać: popłynię w jasny lazur nieba, ale przypomniałem sobie w porę, że tegoroczne święta obchodzimy w marcu, a wiemy wszak z doświadczenia, jak to jasno i po-nętnie wygląda marcowy lazur nieba — czarny, mglisty, dżdżysty, pełen niespodzianek — zupełnie tak samo, jak nasza powszednia rzeczywistość.

Co się tyczy owej świątecznej wesołości, to także można przewidzieć, że słowa pieśni nie zawsze i nie wszędzie będą odpowiadać istotnym nastrojom chwili.

Jakże bo cieszyć i radować się z tego, gdy człowiek podczas reminiscencji świątecznych uświadomi sobie, że z roku na rok stół ze święconem wygląda coraz skromniej, a coraz ekonomiczniej.

Były czasy, kiedy urzędnicy otrzymywali na każde święta jakiegoś specjalnego gratyfikacje pod postacią dodatkowych pensji lub dodatków drożyzniowych. Wówczas było się z czego radować i ruch w handlu ożywił się w okresie przedświątecznym. Ludkę wiejski targował za nasfio, jaja, kiury i indyki; rzeźnicy — za szynki i kiełbasy, aptekarze — za calichloricum i olej rycynowy; zarabiali szewcy, krawcy i cukiernicy, — słowem, we wszystkich branżach panowało ożywienie.

A dzisiaj oo? — zastój, stagnacja, kryzys. Zredukowano pensje, podwyższono Póki, zmniejszono emerytury, skrócono Litwini. I jakż to wynaleźć konkretny. Dotąd tego radości?

Chyba w dobry humor wprowadzić nas może ostatnia rekonstrukcja gabinetu. Spodziewać się przecież trzeba, że taka zmiana na stanowiskach trzech resortów ministerjalnych nie odbyła się bez powodu.

Pozyskaliśmy nowego vice-premjera i ministra bez tekę w osobie b. podsekretarza stanu w Ministerstwie skarbu prof. Władysława Zawadzkiego, który zapewne jako fachowiec skarbowy będzie służył gabinetowi światłą radą, jak zwiększyć dochodowość poszczególnych resortów ministerjalnych, jakie podatki nowe należoły i jakie redukcje przeprowadzić.

B. minister reform rolnych prof. Kozłowski otrzymał dymisję po skrupulatnym wypełnieniu swych zadań. Rolnictwo nasze zostało bowiem już tak dokładnie i podstawowo zreformowane, że rolnikom naszym już żadne ustawy ani nowele usu-pniające nie pomogą. Mogą pomóc co najwyżej tanie kredyty długoterminowe, ale te sprawy wkraczają już w kompetencje innego działu administracji państwowej. Dlatego też teka ministra reform rolnych została niemal skasowana i całe to ministerstwo ze wszystkimi agendami zostało przyłączone do ministerstwa rolnictwa.

Podobnież ze względów oszczędnościowych zostało przyłączone ministerstwo robót publicznych do ministerstwa komunikacji. Skasowanie specjalnej teki ministra robót publicznych posiada tem większe podstawy racjonalności, że obecnie roboty publiczne, z powodu braku fundusów prowadzone są w minimalnym zakresie. A o ile z wicną podjęte zostaną tu i owdzie jakiegoś prace nad reparacją lub budową nowych dróg, to czyż potrzebny jest specjalny minister, ażeby tego rozda-

ju drobne inwestycje komunalne aprobować?

Z powyższych rozważań wynika, że zmiana w rządzie, dokonana akurat w okresie przedświątecznym, może wyjść tylko na pożytek krajowi. W każdym bądź razie taki kotyljon ministerjalny nic nam zaszkodzić nie może! Zatem mamy konkretny powód do radości z okazji zmian w gabinecie. A ponad to powinniśmy się cieszyć z tego, że obecnie jest lepiej, niż będzie za miesiąc, kiedy liczba bezrobotnych jeszcze więcej wzrośnie, a fundusze na zasiłki zmaleją.

Dzięki zabiegliwości naszego Ministerstwa poczt i telegrafów wprowadzone zostały osobne blankiety telegraficzne do depesz imieninowych i świątecznych. Słabą stroną tej inowacji jest, że trzeba specjalnie dopłacać złotówkę za taki blankietek. Oczywiście taniej się w tym wypadku kalkuluje wysłanie znajomym zwykłych pocztówek z pisenkami wielkocennymi i wydrukowanym życzeniem: „Wesołego Alleluja”.

Z urzędzeniem w tym roku święconego będzie nielada kłopot, jako że święta przy padają akurat na koniec miesiąca, na kilka dni przed pierwszym. Rodziny urzędnicze przeto nawet zredukowanych pensji nie otrzymają w porę, aby urządzić jakieś takie święcone. Chyba że nowy podsekretarz stanu w Ministerstwie skarbu ulituje nam na rzeszę pracowniczą i bodaj w ostatniej chwili wyda odnośne zarządzenie o wypłacie na święta kwietniowych poborów.

Rozmawiałem na temat święconego z pewnym urzędnikiem komunalnym:

— Szynki tanie w tym roku, można będzie przynajmniej tusaż szyneczka chudo stół ozdobić — pocieszyłem strapionego referenta.

# Perła Leśna

## Lemonjada

Szampańska

# Oranzada

wyrubu

### REPREZENTACJI

## BROWARU OKOCIMSKIEGO

---

### sa wyśmienite!

cza, że uda się jej również odkryć składy broni, jakie organizacja ta niewątpliwie posiadała. Okazuje się, że ogółem zorganizowanych było na sposób wojskowy około 30 tysięcy hitlerowców. W więzieniu znajduje się obecnie ponad 50 przywódców organizacji.

Praga. — Ministerstwo spraw wewnętrznych wydało zakaz noszenia swastyki, będącej odznaką narodowych socjalistów.

### GRÓZNA PARTYZANTKA CHIŃSKA W MANDZURJI.

Nankin. — Sytuacja w północnej Mandzurji zdaje się przybierać coraz groźniejszy charakter.

Jak się „United Press” ze źródeł rządowych dowiaduje, w pobliżu miasta Suiczung toczyły się ostatnio zacięte walki między wojskami japońskimi a nieręglarnymi oddziałami chińskimi. Również na północ od rzeki Sungari Japończycy stoczyli szereg krwawych potyczek z partyzantami chińskimi, ponosząc przytem znaczne straty w ludziach. Garnizon japoński w mieście Niyniguta Gutą, zmuszony został do wycofania się przed olbrzymią przemocą nacierających oddziałów chińskich.

W związku z powyższymi zajściami aresztowany został burmistrz Mukdena, któremu zarzucono organizację nieręglarnych oddziałów chińskich.

### ROZSTRZELANIE CHIŃSKIEGO GENERAŁA.

Moskwa. — Według doniesień sowieckich z Mukdena, władze republiki mandzurskiej skazały na karę śmierci generała chińskiego, Lusina, oskarżonego o zdradę państwa mandzurskiego. Proces odbył się przed sądem wojskowym. Wyrok śmierci wykonano. Charakterystyczne jest, że stracony generał chiński oskarżony był o zdradę państwa na tej podstawie, że utrzymywał stosunki z kuomintangiem.

### ZAKOPANE PODCZAS ŚWIĄT.

Zakopane. — Wśród wielu rzesz gości przybyłych na świąteczny wypoczynek do Zakopanego, przyjechał m. in. min. przem. i handlu Zarzycki, marszałek Senatu Raczkiewicz, marsz. Sejmu Światłski, wicemarsz. Sejmu Car. W dniu dzisiejszym względnie jutro spodziewany jest przyjazd min. Kúhna oraz prezesa klubu BBWR Stawka.

Wczoraj w godzinach porannych ukazały się na horyzoncie zakopiańskim niesamowite znaki niebieskie. Począwszy od godz. 6-jej rano, obserwowano w kilku miejscach kuliste ogniska w rodzaju plam słonecznych. Robiło to wrażenie, jak gdyby równocześnie kilka słońc na niebie wschodziło.

Jednocześnie na niebie pojawiły się różnokolorowe tęcze, mieniące się wspaniałą grą barw wśród słońca tatrzańskiego.

### Pomyślne horoskopy

które szkodzą robotnikom polskim zagranicą.

Warszawa. — W Prezydium Rady Ministrów odbyła się konferencja przewodniczących sekcji pracy z poszczególnych wojewódzkich komitetów do spraw bezrobocia. W toku obrad wygłoszono kilka referatów, w których stwierdzono, że w Polsce jest nie tylko faktycznie, ale i stosunkowo mniej bezrobotnych niż w innych krajach; a dalej, że u nas bezrobocie ma leżeć, podczas kiedy w innych krajach wzrasta.

Takie zamydlanie sobie oczu jest z dwóch względów szkodliwe: 1) zmniejsza wysiłek społeczeństwa w kierunku walki z bezrobociem i 2) szkodzi naszym robotnikom, zatrudnionym w krajach obcych. Ostatecznie musimy podjąć się z całym naciskiem Robotnicy polscy wracający po kilkunastoletniej pracy w Niemczech

## DŹWIĘKOWE „GRAND-KINO”

Od niedzieli 27 marca i dni następujących!

Epopea bohaterstwa w walce ze zbrodnią i podstępem ujęta w film p. t.

# BEZIMIENNI BOHATEROWIE

w wykonaniu polskich gwiazd kinematografii

**MARJI BOGDI, ADAMA BRODZISZA, EUG. BODO, ZULI POGORZELSKIEJ, W. BIEGAŃSKIEGO, STEF. JARACZA, CZ. SKONIECZNEGO i innych.**

**CHÓR WARSZA!**

Miłość nie zna zdrady! Próba szantażu! Tryumf sprawiedliwości! Ukojenie i szczęście w ramionach ukochanego!

Pierwszy polski film, który święci tryumfy nawet na zagranicznych ekranach!

**Nad program! DODATKI DŹWIĘKOWE Nad program**

Ceny miejsc już od 70 gr. za krzesło. Łoże 1.20 i 1.50 gr.

Pocz. seansów: W święta o 2 pp. w dni powsz. o 5 pp. pocz. ost. seansu o 9.30 w. Sala ogrzana

5. GR. Tylko dwa poranki. W niedzielę 27 i poniedziałek 28 marca o g. 12.30 w pol.

Film na tło białok i oliwi z życia artystów

## „SPIEWACZKA Z ZAŁKĄ”

z rozkoszną i słodką SARI MARITZA

50 GR. Wszystkie krzesła 50 gr. łoża 1 zł. — Tylko dwa poranki! 50 GR.

do kraju, opowiadają, że Niemcy zwolnili ich, tłumacząc się że muszą zrobić miejsce dla swoich, a w Polsce bezrobocia nie ma. W podobny sposób wyrażają się do naszych emigrantów także pracodawcy francuscy.

### WYNIKI KONKURSU CHOPINOWSKIEGO.

Warszawa. — Ogłoszone zostały wyniki międzynarodowego konkursu chopinowskiego w Warszawie.

Wobec otrzymania przez pp. Imrę Umgera (Węgry) i Arnolda Unińskiego (emigracja rosyjska) jednakowej ilości punktów (345), nagrodę pierwszą im. Prezydenta Rzpl. w wysokości 5 tys. złotych przyznano w drodze losowania p. Unińskiemu. Nagrodę drugą im. min. W. R. i O. P. w wysokości 3 tys. zł. otrzymał p. Imrę Umger. Nagrodę trzecią prezydenta m. Warszawy (2 tys. zł.) przyznano p. Bolesławowi Konowi (Warszawa), nagrodę czwartą tow. muzycznego (2.000 zł.) p. Abrahamowi Luferowi (ZSSR), Nagrodę 5-tą (1.500 zł.) otrzymał p. Ludwik Kempner (Węgry), 6-tą (1.000 zł.) — Leonard Saganal (ZSSR), 7-mą (1.000 zł.) — Leon Boński (Warszawa), 8-mą (1.000 zł.) — Teodor Gutman (ZSSR), 9-tą (500 zł.) — Julian Karolij (Węgry), 10-tą (400 zł.) Kurt Engel (Austria) 11-tą (300 zł.) — Emanuel Grosman (ZSSR), 12-tą (300 zł.) — Józef Wagner (Niemcy), 13-tą (300 zł.) — Maryla Jonasówna (Warszawa), 14-tą (300 zł.) — Lili Hertz (Węgry), 15-tą (250 zł.) — Suzanne Mayere (Belgia).

Nagrodę „Polskiego Radja” za najlepsze wykonanie „Mazurków” Chopina przyznano p. Arnoldowi Unińskiemu.

### ALARMUJĄCY BALONIK Z BIALORUSI.

Wilno. — Na polach wsi Derewno w okolicy Rubieżeniec znaleziono balonik, na którym przymocowana była kartka z napisem w języku białoruskim, treści następującej:

„Mieszkańcy wsi Ursarz, powiatu zasławskiego, w liczbie 175 osób od tygodnia głodują, nie mając nawet kawałka chleba. Dzieci umierają z głodu. Władze sowieckie nie dostarczają żywności. — Prosimy o pomoc was, bracia z Polski!”

### PODWÓJNY STRAJK ELEKTRYCZNY.

Lublin. — Poszczególne miasta walczą nadal z wyzyskiem, stosowanym przez

### PRACOWNIA GORSETÓW

## „DORIS”

Poleca na bieżący sezon wiosenny **PARYSKIE MODELE** **CENY ZNACZNIE ZNIŻONE!**

Kopernika 2 tel. 5. Wejście od Al. Wolności 18.

elektronie. Bojkot elektryczny doprowadził do niezwykłej sytuacji w Piaskach Luterskich pod Lublinem, gdzie zastrakowali najpierw odbiorcy prądu, a następnie rozgniewani właściciele elektronie ogłosili strajk i wyłączyli prąd wszystkim odbiorcom. Obie strony strajkują.

### 8.000.000 ZŁ. OTRZYMAŁ SKARB PAŃSTWA POD POSTACIĄ GRZYWNY.

Warszawa. — W tych dniach do Warszawskiej Kasy Skarbowej wpłacono 8 mil. złotych grzywna w kwocie 80 zł.

### KINO „PANORAMA”

Program od niedzieli 27 marca b.r. i dni następujących

### SERCE NA ULICY

Dramat współczesny na tle fragmentów powieści St. KIEDRZYŃSKIEGO  
W rolach głównych: **ZYSKO SAWAN, NOBA NET, H. ROZAWODOWSKA, J. STĘPOWSKI i inni.**  
Ceny miejsc: Krz. balkon 80 part. 60 galeria 40 gr.

PORANKI!

W niedzielę 27 i w poniedziałek 28 b. r. o godz. 12.30

### WAMPYR WARSZAWY

Dramat w 14-tu aktach.  
W rol. głów. **IGO SYM, E. ZARĘCKA, L. OWON, H. BALCERZAKIEWICZOWA, J. STĘPOWSKI i inni.**  
Wszystkie miejsca po 30 groszy, balkon 50 groszy

# KRONIKA

**Sobota 26 MARCA**  
Dziś — W. Sobota Ludgera b. Jutro — Wielkanoc.  
Wschód słońca o godzinie 5.35 Zachód „ ” 18.06  
Kalendarzyk historyczny: Traktat zaczepny i odporny z cesarzem Austrii w 1657 roku.

— **Uroczystości i nabożeństwa Wielkanocne.** Uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego jest najstarszą, obchodzona boiem była już w czasach apostołskich, to też Kościół zaznacza jej pierwsze miejsce wśród innych świąt. W pierwszych wiekach cały t. zw. „Tydzień paschalny” był obchodzony jako jedno nieprzerwane święto, w XVI w. święcono jeszcze trzy dni, później dwa dni, a po kasacie świąt współcześnie został właściwie tylko jeden dzień świąteczny, t. j. Wielka Niedziela, jednakże w Polsce zgodnie z życzeniem ogółu ludności święcimy dwa dni — niedzielę i poniedziałek. Cechą świąt i nabożeństw Wielkanocnych są wesele i radość, towarzyszące ostatecznemu tryumfowi Syna Bożego, Jezusa Chrystusa.

W Wielką Sobotę, Niedzielę i poniedziałek we wszystkich kościołach miejscowych odprawione zostaną uroczyste nabożeństwa w porządku następującym:  
Na Jasnej Górze w sobotę o godz. 3-jej r. symboliczne poświęcenie ognia, wody i paschału, następnie msza św., rezurekcja o godz. 8-jej wiecz., celebrowana przez J. E. ks. Biskupa dr. T. Kubinę w asyście duchowieństwa; w niedzielę i poniedziałek o godz. 10-jej i pół r. sumy uroczyste z kazaniem, liczne msze św. oraz niespory o godz. 3-jej po poł.

W Katedrze św. Rodziny w sobotę o godz. 7-jej i pół r. nabożeństwo liturgiczne, poczem msza św.; w niedzielę o godz. 5-jej r. rezurekcja i następnie o godz. 11 r. suma pontyfikalna, celebrowana przez J. E. ks. Biskupa dr. T. Kubinę.

W kościele parafialnym św. Zygmunta w sobotę nabożeństwo liturgiczne o godz. 7-jej r., poczem msza św., a w niedzielę rezurekcja o godz. 5-jej i pół r., suma uroczysta o godz. 11-jej r.

W kościele parafialnym św. Barbary w sobotę o godz. 7-jej i pół r. nabożeństwo liturgiczne, poczem msza św., w niedzielę rezurekcja o godz. 6-jej r., suma uroczysta o godz. 11-jej r.

W kościele parafialnym Pana Jezusa

złotych. Należono ją na jedno z największych naszych przedsiębiorstw farmaceutycznych, które nabywało spirytus po ulgowych cenach, rzekomo dla celów leczniczych, a przeznaczono go na produkcję luksusowych kosmetyków. Dla pokrycia tak poważnej grywny przedsiębiorstwo musiało sprzedać dużą kamienicę w Warszawie.

### ARESZTOWANIE 4-ch KOMUNIZUJĄCYCH RADNYCH M. BYDGOSZCZY.

Bydgoszcz. — Aresztowano wszystkich 4-ch członków frakcji niezależnych socjalistów bydgoskiej rady miejskiej, mianowicie radnych: Waliszewskiego, Olszewskiego, Małeckiego i Wnuka pod zarzutem propagandy komunistycznej. Dwóch ostatnich zwolniono po 36 godzinach, dwóch pozostałych zatrzymano w więzieniu.

### TRAGICZNA ŚMIERĆ UCZNIA SZKOŁY MORSKIEJ.

Gdynia. — Kapitan statku „Dar Pomorza” depeszuje, że wczoraj rano uczeń szkoły morskiej Stefaniak spadł z masz. tu i poniósł śmierć na miejscu. Statek „Dar Pomorza” z powodu tragicznego wypadku zawiał do Hawru, gdzie będzie oczekiwał dalszych zarządzeń. Rodzina ofiary wypadku została już powiadomiona i zabierze ciało do Zamościa.

### Związek Ogrodników w Częstochowie

poleca do robot wiosennych oraz na posady wykwalifikowanych ogrodników i prosi posiadaczy sadow i ogródek zgłaszać zapotrzebowania pod adresem: S. Jastrzębski junior, zakład ogrodniczy Aleja Nr 22

### WINA I MIOD

Kujawskiej Wytwórni N. Makowski w Kruszwicy

w/g zniżonego cen o 25% centnika, poleca

HANDEL WIN, WÓDEK I TOWARÓW KOLONJALNYCH

W. SZMIDLA I S-ka Aleja Wolności 32.

## NAWOZY AZOTOWE

Komisowa sprzedaż Państw. Fabr. Związ. Azotowych w Chorzwie oraz wszelkie inne NAWOZY SZTUCZNE I NASIONA

poleca po przystępnych cenach ze składów w Częstochowie i w Rudnikach w Częstochowie

**DOM ROLNICZY JÓZEF MIKKE**

CZĘSTOCHOWA, ul. Kiedrzyńska 44/46 tel. 131.

**Zgorą 4.000 obywateli  
obdarzyło zaufaniem**

# Komunalną Kasę Oszczędności

POWIATU CZĘSTOCHOWSKIEGO.

albowiem wkłady tej instyt. 1. Wolne są od podatku, 2. Chronione są za ustawową tajemnicą, 3. Posiadają pupilonne bezpieczeństwo.

— Święta w wojsku. Z racji świąt Wielkanocnych żołnierze garnizonu częstochowskiego zwolnieni będą od zajęć w sobotę od południa aż do wtorku, w tym okresie też nieczynne będą wszystkie biura wojskowe. Pięćdziesięciu urlopów otrzymało w pierwszej turze około 10 proc. żołnierzy. W poszczególnych oddziałach sta raniem dowódców urzędowo zostanie skromnie święcone dla żołnierzy.

Nabożeństwa dla wojska odprawione będą w kościele św. Jakuba.

— Nabożeństwo i święcone w więzieniu. W pierwszym dniu świąt, t. j. w niedzielę o godz. 9 m. 30 r. w kaplicy więziennej na Zawodziu odbędzie się dla więźniów nabożeństwo świąteczne, które odprawi ks. kanclerz A. Jatowt, kapelan więzienia. W uroczystości wezmą udział członkowie Patronatu nad więźniami. Po nabożeństwie nastąpi rozdanie więźniom święconego, które przygotowane zostało przez Patronat.

— Od Redakcji. Z powodu uroczystych świąt Zmartwychwstania Pańskiego, następny numer naszego pisma ukaze się po trzydniowej przerwie we wtorek o zwykłej porze.

Dzisiejszy „święteczny numer „Gońca Częstochowskiego”, barwnie ilustrowany, zawiera 12 stronice druku i kosztuje tylko 10 groszy.

— Przerwa świąteczna w urzędach. Z powodu świąt Wielkanocnych biura Starostwa i urzędy państwowe zamknięte zostaną w sobotę o godz. 12ej w poł., biura Magistratu o godz. 10-ej r. Urząd pocztowy zaś czynny będzie w sobotę tylko do godz. 5-ej po poł., a w niedzielę i poniedziałek zamknięty całkowicie, przyczem w poniedziałek uskutecznienie będzie tylko wydawanie gazet i doręczanie przesyłek pocztowych. Wznowienie urzędowania nastąpi wszędzie we wtorek od rana.

— Przerwa świąteczna w bankach. Z powodu świąt Wielkanocnych wszystkie banki miejscowe zawieszają swe czynności w sobotę, a m. im. Bank Polski o godz. 10-ej r., Bank Handlowy o godz. 12-ej w poł., Bank Ziemiański o godz. 10-ej r. (do 11-ej r. innem wejściem), Kom. Kasa Oszczędności o godz. 10-ej r., Bank Ludowy o godz. 11-ej, Bank Ziemi Częstochowskiej o godz. 11-ej, a kasa o 9 i pół r. — Wznowienie czynności w bankach nastąpi we wtorek od rana.

— Święcone dla biednych w Rakowie. W Wielką Sobotę o godz. 11-ej przed poł. odbędzie się rozdanie „święconego” najbiedniejszym, wspieranym przez Konferencję św. Wincentego a Paulo w Rakowie. Wszyscy zatem biedni, należący do Konferencji św. Wincentego, — winni o wyżej wymienionej godzinie stawić się do sali Akcji Katolickiej.

— „Święcone” u Akademików. Celem bliższego poznania się młodzieży akademickiej, studijującej w różnych miastach Polski i zagranicą, Zrzeszenie Akademików w Częstochowie urządza w sobotę, dnia 26 m., o godz. 11-ej w lokalu własnym przy ul. Najświę. Marii Panny nr. 24 poranek towarzyski, połączony z herbatką, na który zaprasza Szanowne Koleżanki i Szanownych Kolegów.

— Ze Słow. właścicieli nieruchomości. Zarząd Stow. właścicieli nieruchomości za naszym pośrednictwem zawiadamia swych członków, iż z powodu przypadających świąt Wielkiency, miesiecznie zebrane ogólnie nie odbędzie się dnia 27 marca r. b. jako w ostatnią niedzielę miesiąca; termin następnego zebrania został przesunięty na dzień 24 kwietnia r. b.

— Wieczór poświęcony pamięci A. Brianda. W środę, dn. 30 marca, o godz. 20-ej m, 30 wiecz. Tow. Przyjaciół Francji urządza w sali Rady Miejskiej zebranie publiczne, poświęcone pamięci wybitnego męża stanu A. Brianda, na któ-

## KURSY BUCHALTERJI

przy Kurs. Handlowych zatw. przez Ministerstwo W. R. O. P. za Nr. 20902/18 pod kier. r. — German-Szumacherowej rozpoczyna wykłady buchalterji kończącymi wydatki się świadectwa. Kancelarja, ul. Dąbrowskiego Nr 11, 2-gie piętro front, tel. 902. TAMŻE SZKOŁA PISANIA NA MASZYNAH

## Zawiadomienie!

Zawiadamiamy P. T. Trafikantów, iż **Nu towia Tytoniu na Starym Ryнку** zaopatruje sklepy tytoniowe we wszelkie sorty tytoni, papierosów i cygar na dogodnych warunkach. Oprócz tego Hurtownia posiada na składzie gilzy, bibułki i zapalki.

**Skład otwarty cały dzień bez przerwy.**  
Prosimy P. T. Trafikantów o zaszczytne nas Ich cennemi zamówieniami.  
**HURTOWNIA TYTONIU Nr. 4**  
w Częstochowie, Stary Rynek 26.

rem słowo wstępne powie prezes Towarzystwa p. starosta K. Kühn, referat o Briandzie po polsku wygłosi p. prof. Dąbrowski oraz odczyt po francusku p. t. „Les Etats Unis d'Europe” — p. Emile Locher.

— Wakacje we Francji. Członkowie Kółek Młodzieży przy Tow. Przyjaciół Francji w Częstochowie mogą korzystać z wymiany młodzieży na lato i spędzić wakacje we Francji, koszta potrzebne tylko na podróż. Bliższych informacji udziela profesorowie francuskiego, przewodniczący Kółek Młodzieży, lub sekretariat Tow. (Iglarnia, tel. 326).

— Z teatru Kameralnego. Wznowienie przedstawień w teatrze nastąpi w niedzielę, a grana będzie znakomita komedia współczesna w 3-ach aktach St. Kiedrzyńskiego: „Piorun z jasnego nieba”.

W niedzielę i poniedziałek odbędą się po trzy przedstawienia tej świetnej komedii: o godz. 4-ej po poł., o 6 m. 30 i o 9-jej wiecz.

Niewątpliwie wszystkie przedstawienia świąteczne w teatrze cieszyć się będą wielkim powodzeniem tembardziej, że ceny miejsc są bardzo niskie, bo już od 50 groszy.

— Osobiste. Wychowawiec miejscowego I Gimnazjum p. Stanisław Józef Barylski z Listwieca ukończył Politechnikę warszawską, uzyskując dyplom inżyniera-architekta.

## Z odczytu

M. H. Szyrkówny.

We wtorek grono inteligencji miejscowej miało możność poznać bezpośrednio znakomitą powieściopisarkę i podróżniczkę p. M. H. Szyrkównę. Autorka wielu utworów popularnych jak: „Będziesz małeńka”, „Wielki Cham”, „Grzech”, „Józikowa niedziela”, „Tajemnica masonskiego zegaru” i inne. Pierwszy raz staraniem Sodalicji Inteligencji, Męskiej wystąpiła z interesującą prelekcją na temat: „Lourdes”.

Cudowne Lourdes to — piękne nasze Zakopane. Historja swą sięga zamierzchłych czasów. W okresie walk książąt o władzę nad Lourdes światłe mieszczaństwo zdołało wyzwolić się z pod nieraz tyrańskiej opieki możnych panów. Pozbyło ich się, a obrało sobie za Panią i Królową... Marię Pannę. Oddali się w Jej opiekę i nie zawiedli się. Królowa ich, jak czuwała nad nimi, tak czuwa i darzy łaskami ich i rzesze przybywających do nich wiernych, a nawet i obojętnych ciekawych. Soeptyczni ci „wielcy” pobliźniwie, zgóry, nieraz z uśmieśkiem politowania, obserwujący rozmodlone tłumy, nierazdko pod wpływem faktów — cudowne mogą powstrzymać się od łyzy, łyż twardej, skapej, męskiej. I te łyzy, jakby odczynnik chemiczny duszy, robią w jaźni soeptyka swoje: przemieniają krótkowzrocznych sycderców w skruszonych, umiających uszanować wielkość i świętość faktów, miejsca i Istoty Najwyższej.

Tak to niezbadane bywają wyroki Najwyższego!

Jednego z takich, którzy te wielkie fakty uważali za halucynacje manjaków czy latwoiernych głupców niebo użyło na swą chwałę; był nim głośny Emil Zola. Stwierdziwszy naczennie potęgę Lourdes, wyzyskał ją na swój sposób. W rozreklamowanej swej książce „Lourdes” podał szereg cudów. „Prawdziwość” faktów, przedstawionych przez Zolę, polegała na tem, że uzdrowienia cudowne podawał, jako auto — względnie allosugestywną siłę, tkwiącą w każdym z ludzi, np.: według niego, cudowne uzdrowienie znanej chorej suchotnicy to nic innego, jak przywidzenia, jak przypływ energii nieraz spotykany przed śmiercią i to przypływ chwilowy; na dowód czego podał, że owa cho-

ra niezwłocznie umarła. I kiedy kolegium medyczne w Lourdes, stwierdziwszy fałszywość podanych przez Zolę opisów, pozwalało go dla wykazania mu fałszywości, Zola się stawił, bo trudno mu było nie stawić się; i sprawa była zbyt głośna we Francji i Zola zbyt „głośny”. I kiedy Zolę skonfrontowano z szeregiem zrobionych przezeń „nieboszczyków”, nie znalazł innego wyjścia, jak stwierdzić, że: „jest literatem i jako literat fakty może przedstawiać tak, aby książka... szły”.

I nawet takiemu „literatowi” Lourdes dużo zawdzięcza.

Falsz jego oburzył zdrową opinię francuską. Od tej pory w przyspieszonym tempie wrosłało znaczenie Lourdes. Obecnie już cała Katolicka elita Francji służy Pani i Królowej Lourdes i niesie pomoc masom chorych, zjeżdżającym do Lourdes.

Prelegentka ufa, że taką rolę, jaką Lourdes wraz ze swą Panią odgrywa we Francji, taką odegra w niedalekiej przyszłości i Częstochowa ze swą Jasnogórską Panią i Królową Polski. Wkrótce już jak do Lourdes we Francji na Jasną Górę do Częstochowy ściągają będą specjalne pociągi sanitarne.

Tylko trzeba, aby ku temu drożowi łask, jakiego niebom darzy nasz gród, ze swej strony Częstochowa wystawiła kolumnę miłosierdzia i czynów: tym, którzy tu przybywać będą niosła pomoc. Okazją po temu będzie przyjęcie jesienią pierwszego takiego pociągu sanitarnego z chorymi. Zorganizowaniem takiej pielgrzymki chorych zajmują się specjalny Komitet w Warszawie na czele z gronem wybitnych działaczy społecznych. W skład Komitetu wchodzi i prelegentka. Komitet apeluje do Częstochowy o pomoc w tej sprawie; a przyjdzie ten czas, że prelegentka na wzór swego dzieła „Cuda w Lourdes” będzie mogła skreślić dzieło „Cuda na Jasnej Górze”.

Interesujący odczyt nagrodziła publiczność burzą rzęśzystych oklasków. Spodziewać się należy, że inteligencja częstochowska nieraz jeszcze będzie miała możność usłyszenia p. M. H. Szyrkówny. Po

— Zyczenia świąteczne od żołnierzy częstochowian. Z okazji świąt Wielkanocnych otrzymaliśmy szereg listów od żołnierzy częstochowian, którzy za naszym pośrednictwem pragną złożyć pięknym częstochowiankom i sympatycznym częstochowianom serdeczne życzenia „Wesołych Świąt!” Zyczenia takie nadeszły:

Z plutonu pionierów 80 p. w Stonimie: kapr. Mirosz Stan, oraz strzelcy: Redziuch Józef, Cierpisz Piotr, Kaniewski Waluś, Janusz Marian, Braksator Zygmunt, Barczyk Jan, Tekiel Jan, Mastalerz Stefan, Morawiec Stefan.

Z 2 Baonu K. O. P. 2 komp. w Lewaczach na Wołyniu: strzelec Lis Waclaw.

Z 80 p. w Stonimie: I kompania: strzelcy: Nowak Bronisław, Markiewicz Józef; III kompania: Kuleta Wiktor, Filak Stanisław, Ledwon Antoni, Mizerski Franciszek, Szczyplorowski Adam, Suliga Piotr, Grochowski Kazimierz, Wypych Jan, Kwećko Jan, Wawrowski Jan, Holecki Stefan; VI kompania: Ignasiak Józef, Jędrzejewski Franciszek, Cierpliak Henryk; I C. K. M. strzelcy: Lebek Zygmunt, Wójcicki Edward, Kot Jan, Mader Kazimierz; Pluton artylerji: strzelcy: Bekus Józef, Zak Marian, Wecel Marian, Syguda Józef; Pluton łączności: strzelcy: Olszta Józef, Chwiczynski Marian, Rykowski Edward, Kielesiak Jan, Sarafiński Leopold i Biernacki Józef.

Z 1 p. pancernego plutonu samochodowego w Poznaniu: szef. Dziennkowski Tadeusz.

Z 5-go dywizjonu samochodów kadry kolumny szkolnej w Krakowie szeregowiec: Huć Zygmunt, Kuźnicki Jan, Dobosz Zenon, Piotrowski Narcyz, i Jankiewicz Witold.

Przy cierpieniach pecherzyka żółtowego i w troby, korniejach żółciowych i żółtacze, naturalna woda gorzka „Franciszka - Józef” znakomicie ułatwia trawienie. Żądać w aptekach.

— Z uroczystości w szkole p. Ligęzów. W dniu 19 marca r. b. w szkole p. St. Ligęzów odbyła się uroczysta akademja ku czci Marszałka Piłsudskiego. Program uroczystości bogato urozmaicony wypełniły liczne deklamacje, śpiew, muzyka, obrazki sceniczne: „Nasza krew”, „Wielka chwila”, — świadczył o dużym nakładzie pracy ze strony pań nauczycielek, jak i dobrych chęciach dziećmi.

Po wstępnym referacie p. t. „Dlaczego święcimy dzień imienin Marszałka”, wypowiedzianym przez jedną z pań nauczycielek w słowach serdecznych i dostępnych dla umysłów dziecięcych, — uczeń kl. IV odczytał referat p. t. „Józef Piłsudski”. Uroczystość zakończono wesołym skocnym krakowiakiem. Całość wypadła bardzo miło, starsi, jak i dzieci opuścili salę w podniosłym nastroju, zadowoleni, a poniekąd i wzruszeni. Szkoda tylko, że nie wszyscy z opieki byli świadkami tej dziecięcej uroczystości. Widz.

— Kolejowy ruch towarowy w okresie świątecznym. Ministerstwo komunikacji wydało zarządzenie ogólnym dyrekcją kolei państwowych wstrzymania w okresie nadchodzących świąt ruchu towarowego, poczynając od godz. 18 dnia 26 b. m. do godz. 18 dnia 28 b. m. z wyjątkiem pociągów, przewożących pilne transporty wojskowe z ludźmi, ładunki ulgające szybkiemu pauciu oraz żywy inwentarz.

Wstrzymane w drodze na okres przerwy świątecznej ładunki mają być zabezpieczone od kradzieży.

— Zabawa u Akademików. Zrzeszenie Akademików w Częstochowie urządza dn. 29 b. m. (wtorek) „czarną kawę” w sali Rady Miejskiej (Dąbrowskiego nr. 10).

Kto chce wesoło, beztrudno, a tańso (wstęp wraz z szatnią tylko zł. 2,50 gr. dla członków Zrzeszenia, 3 zł. dla gości wprowadzonych) zabawić się, niechaj idzie w trzeci dzień świąt na „czarną kawę” do Akademików.

Całkowity dochód przeznaczony na pomoc dla niezamożnej młodzieży akademickiej. Wstęp tylko za zaproszeniami, które można otrzymać codziennie od 11 — 12, w godzinach dyżurów Zrzeszenia w lokalu Stow. Kupców Polskich, Aleja nr. 24, tel. 473.

— Przedstawienie w sali fabryki „Częstochowianka”. W drugi dzień świąt zespół amatorski T-wa Teatralno-Wokalno-Muzycznego przy fabryce „Częstochowianka” odegra arcywesołą komedję w 3-ach aktach Abrahamowicza i Ruszkowskiego: „Mąż z grzeczności”. Początek o godz. 18-jej m. 30. Ceny miejsc od 50 gr. do 1 zł. 50 gr.

— Wzrost bezrobocia o 2.054 osób w ciągu tygodnia. Według danych państwowych urzędów pośrednictwa pracy, liczba bezrobotnych, zarejestrowanych na terenie całej Polski w dniu 19 b. m. wynosiła 354.922 osoby, co w porównaniu ze stanem z ubiegłego tygodnia wykazuje wzrost bezrobocia o 2.054 osoby. W Warszawie liczba bezrobotnych wynosi 22.600 osób. W porównaniu z tygodniem poprzednim bezrobocie wzrosło o 237 osób. Liczba bezrobotnych pracowników umysłowych wzrosła w ciągu tygodnia o 38 osób i wynosi obecnie 39.656 osób.

— Ważne dla powiatu częstochowskiego. W minist. pracy odbyła się konferencja w sprawie złagodzenia bezrobocia w związku z zamknięciem emigracji rolnej do Niemiec. Ograniczenie to doznało przedewszystkiem robotników rolnych z powiatów częstochowskiego i wieluńskiego, którzy dotychczas w wielkiej

**BANK HANDLOWY W WARSZAWIE S.A.**

ODDZIAŁ W CZĘSTOCHOWIE.

liczbie znajdowali zatrudnienie na robotach rolnych w Niemczech.

Postanowiono przystąpić do robót komunikacyjnych, melioracyjnych oraz wszelkich robót publicznych, celem zatrudnienia jak największej liczby bezrobotnych. Poza tym uznano za wskazane rozszerzenie czynności instruktorów oświatowo-rolnych, mających za zadanie zwiększenie wydajności drobnych gospodarstw.

— **Podwyższenie składek emerytalnych.** Ministerstwo skarbu rozesało okólnik do wszystkich urzędów skarbowych z poleceniem, aby przy wypłacie poborów w dniu 1-ym kwietnia ściągali urzędnikom państwowym i wojskowym w czynnej służbie nie, jak poprzednio 5 proc., ale 8 proc. składek emerytalnych, zgodnie z nową ustawą, która będzie ogłoszona już w dniach najbliższych.

— **Tydzień Polskiego Czerw. Krzyża.** Dorocznym zwyczajem Polski Czerwony Krzyż organizuje wiosną propagandowy „Tydzień P. C. K.”. W roku bieżącym „Tydzień” odbędzie się w maju, przy czym, jak zwykle, Polski Czerwony Krzyż zwróci się o objęcie protektoratu do P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Tegoroczny „Tydzień P. C. K.” organizowany będzie pod hasłem obrony przeciwgazowej i walki z klęskami żywiołowymi.

— **Przedstawienie w sali fabr. „Warta”.** W święta Wielkanocne, w dniach 27 i 28 b. m., o godz. 6.30 wiecz. pod kierownictwem p. S. Węgrowskiego w sali fabryki „Warta” odegrana będzie weselną farsa w 3-ach aktach p. t. „Oj te żony”. Dochód na cele Tow. Kult.-oświatowego przy tejże fabryce. Ceny biletów są bardzo przystępne od 30 gr. do 1 zł.

Spodziewać się należy, iż cel i niskie ceny biletów będą wymowną zachętą do poparcia imprezy przez publiczność.

## Z Kino-teatrów.

Po trzydniowej przerwie wszystkie kino-teatry miejscowe od niedzieli występują ze wspaniałymi programami na występ.

Teatr „Odeon” wyświetla najnowsze, polskie arcydzieło filmowe p. t. „Legion ulicy”. Film ten powiatać trzeba z uznaniem i zadowoleniem, albowiem pod względem wyboru tematu całkowicie zrywa z utartym szablonem, a jak zaopiniowały głosy krytyki, należy do najlepszych twórców rodzimej twórczości filmowej. Film bez ułanów i bolszewików, a co więcej bez uwiedzionych i spełnek chociaż akcja całkowicie toczy się na wielkomijskim bruku. „Legion ulicy” są mali sprzedawcy gazet i z życia tego szarego tłumy chłopaków, wyrostków, zaczerpnęli temat obrazu. Ścisłej, a wzruszającej jego treścią są dzieje chłopca, który wskutek nieszczęśliwego wypadku matki znalazł się sam na bruku, bez środków do życia, aż zostaje gazciarzem i przerywając wszystkie trudności, aby stać się jednym z najsprytniejszych... Splot przetrzonych wypadków przyczynia się do wielkiej żywości akcji, która rozgrywa się na ulicach Warszawy. W rolach głównych: Stefek Rogulski, T. Fijewski, Z. Myrska oraz J. Kobusz, M. Korka, H. Sajówna i in. w otoczeniu licznego zastępu prawdziwych gazeciarzy. — Nad program dodatków.

Kino „Muza” demonstruje piękny film polski p. t. „Pod banderą miłości”. Podwójna intrzyga dramatu: dzieje miłosne trojga młodych i sfera szpiegowska budzi duże zainteresowanie, oady zaś film posiada specjalny urok, bo akcja toczy się częściowo na tle polskiego morza. W rolach głównych: Z. Sawan, J. Marz i M. Bogda oraz W. Walter, T. Owerło i inni. — Nad program tygodnik.

Kino „Panorama” demonstruje film polski p. t. „Serce na ulicy”, osnuty na tle powieści Kiedrzyńskiego. Dzieje dziewczyny, która nie chce być przeszkodą, odchodzi od ukochanego i kończy tragicznie, wywierają tam silniejsze wrażenie, że rolę bohaterki gra znakomicie Nora Ney. Partneruje jej Z. Sawan, w innych rolach K. Junosza - Stępowski, H. Rozwadowska i in.

Kino „Lew” demonstruje wspaniały film batalistyczny p. t. „Bitwa morska przy wyspach Falklandzkich”. Wstrząsające wrażenie wywierają obrazy tej potwornej bitwy morskiej, jaka miała miejsce w pierwszych miesiącach wojny światowej w 1914 r. pomiędzy flotyllami krążowników i pancerników angielskich i niemieckich, a zakończona została klęską Anglików. — Nad program dwie 3-aktowe komedje.

— **Transporty emigrantów do Stanów Zjednoczonych.** Najbliższy transport emigrantów polskich do Stanów Zjednoczonych wyjeżdża z Warszawy w dniu 2-go kwietnia b. r., w dniu 7-go kwietnia zaś emigranci odpływają z Gdyni do Ameryki na pokładzie statku „Kościuszkowski”.

W związku z tym wszyscy posiadacze wiz amerykańskich, zamierzający wyjechać tym transportem do Stanów Zjednoczonych, powinni niezwłocznie zgłosić się do jednego z oddziałów Syndykatu Emigracyjnego, celem załatwienia osta-

# DŹWIĘKOWY TEATR „ODEON”

Dziś i dni następnych  
PRAWDZIVE SWIĘTO TWÓRCZOSCI POLSKIEJ!!  
NAJNOWSZY NAJPOGODNIEJSZY NAJLEPSZY  
TEGOROCZNY FILM POLSKI przyjęty przez Prasę i Publiczność z prawdziwym entuzjazmem



Dramat z życia ulicy warszawskiej w 12-tych aktach.  
W rolach głównych: Zosia Myrska, Marja Korka, H. Sajówna, Jan Kobusz, Stefek Rogulski, Tadeo Fijewski i „Legion Ulicy”.

Wzruszająca treść — ilustracja z niezrównaną prawdą życiową walkę o byt, oraz troski i radości tej prawdziwej Legii ulicy warszawskiej — wysunęła film ten, na czoło całej ostatniej produkcji polskiej. — Głos powszechny brzmi: „Legion Ulicy” — jest najlepszym filmem polskim bieżącego roku.

Dla młodzieży dozwolone. — Pomimo kolosalnej — jak zwykle nowe filmy polskie — dzierżawy obrazu ceny miejsc zmniejszone: Na 1-ym seansie Krzesła parter, tylko 70 gr. Na następne seanse tylko 1 zł. — Początek w święta o godz. 3-iej. — Szczytowo w afiszach.

Uwaga: W niedzielę i poniedziałek o g. 12 i pół w południe. Wielkie święteczne południówki „TAJEMNICZA ŚMIERĆ” albo „TRZY STRZAŁY”.  
Przygody chińskiego detektywa Charlie Chana. — Krzesła na połudn, seanse tylko 50 gr. łoża 1 zł.

mienni bohaterowie”. Jak zgodnie stwierdza krytyka, jest to jeden z najbardziej udatnych filmów produkcji krajowej, co przypisać należy pomysłowemu i pełnemu inwencji scenariuszowi, twórcą którego jest E. Bodo, jak i grze zespołu, osiągniętej wysoki poziom. „Bezimiennymi bohaterami” są tu policjanci, stojący na straży bezpieczeństwa. W treści — umiejętnie powiązany romans kryminalny z romansem miłosnym. Rzecz dzieje się w Warszawie, a obfitość plenerów, pełne ruchu sceny uliczne, piękne zdjęcia w ogrodzie zoologicznym — wszystko to składa się na całość zajmującą, niepozabawioną obok momentów pełnych emocji i dramatycznego napięcia także epizodów komicznych. Film jest tylko częściowo mówiony. Znakomita obsada czołowa stanowi: E. Bodo w roli komisarza Szczerby, S. Jaracz w krótkim epizodzie, Z. Pogorzelska w roli groteskowej damy, W. Biegański w roli przebiegłego i eleganckiego opryszka, A. Brodzisz w roli młodego policjanta, a w roli zakochanej w nim dziewczyny czarująca M. Bogda, będąca odtobą filmu. — Nad program dodatków.

Kino „Muza” demonstruje piękny film polski p. t. „Pod banderą miłości”. Podwójna intrzyga dramatu: dzieje miłosne trojga młodych i sfera szpiegowska budzi duże zainteresowanie, oady zaś film posiada specjalny urok, bo akcja toczy się częściowo na tle polskiego morza. W rolach głównych: Z. Sawan, J. Marz i M. Bogda oraz W. Walter, T. Owerło i inni. — Nad program tygodnik.

Kino „Panorama” demonstruje film polski p. t. „Serce na ulicy”, osnuty na tle powieści Kiedrzyńskiego. Dzieje dziewczyny, która nie chce być przeszkodą, odchodzi od ukochanego i kończy tragicznie, wywierają tam silniejsze wrażenie, że rolę bohaterki gra znakomicie Nora Ney. Partneruje jej Z. Sawan, w innych rolach K. Junosza - Stępowski, H. Rozwadowska i in.

Kino „Lew” demonstruje wspaniały film batalistyczny p. t. „Bitwa morska przy wyspach Falklandzkich”. Wstrząsające wrażenie wywierają obrazy tej potwornej bitwy morskiej, jaka miała miejsce w pierwszych miesiącach wojny światowej w 1914 r. pomiędzy flotyllami krążowników i pancerników angielskich i niemieckich, a zakończona została klęską Anglików. — Nad program dwie 3-aktowe komedje.

— **Transporty emigrantów do Stanów Zjednoczonych.** Najbliższy transport emigrantów polskich do Stanów Zjednoczonych wyjeżdża z Warszawy w dniu 2-go kwietnia b. r., w dniu 7-go kwietnia zaś emigranci odpływają z Gdyni do Ameryki na pokładzie statku „Kościuszkowski”.

W związku z tym wszyscy posiadacze wiz amerykańskich, zamierzający wyjechać tym transportem do Stanów Zjednoczonych, powinni niezwłocznie zgłosić się do jednego z oddziałów Syndykatu Emigracyjnego, celem załatwienia osta-

tecznych formalności.

Ponieważ następny transport emigrantów odpłyne z Gdyni dopiero w dniu 28-go kwietnia emigranci, którym w międzyczasie upływa termin ważności wiz, powinni wyjechać transportem najbliższym.

— **Bezpłatne przejazdy ubogich ze szpitali.** Minist. spraw wewnętrznych powiadomiło szpitale, że na zasadzie rozporządzenia ministerstwa komunikacji, ubogim chorym, leczonym na koszt związków komunalnych, przysługuje prawo — bezpłatnego powrotu koleją ze szpitala do miejsca zamieszkania.

Osobom niezamożnym, nie korzystającym ze świadczeń organizacji ubezpieczeń społecznych (Kas Chorych itp.), kasa kolejowa wydaje bezpłatny bilet III-iej klasy do miejsca ich zamieszkania. Bilet bezpłatny wydawany jest na podstawie zaświadczenia szpitala, zawierającego imię i nazwisko pacjenta, numer karty chorych, oraz stacje wyjazdu i przeznaczenia. Do zaświadczenia zarząd szpitala dołączyć powinien odpis pisma związku komunalnego, powiadamiającego o przejeździe przezeń kosztów leczenia chorego, lub też pismo, stwierdzające, że koszty leczenia są nieściągalne.

— **Noce dyżuru aptek.**

W nocy z dnia 25 na 26 bież. miesiąca otwarte będą następujące apteki: p. Nowaka i Mandata — Stary Rynek 2, p. Włosńskiego — Kordeckiego Nr. 27. W nocy z dnia 26 na 27 bież. miesiąca otwarte będą następujące apteki: p. Kozerskiego — II-ga Aleja Nr. 26, oraz apteka na Ostatnim Groszu.

W nocy z dnia 27 na 28 bież. miesiąca otwarte będą następujące apteki: p. Szostakiewicza — Nowy Rynek Nr. 37, p. Bujakowskiego — ul. Kościuski nr. 6.

W nocy z dnia 28 na 29 bież. miesiąca otwarte będą następujące apteki: p. Kozankiewicza i Fryderyka, III Aleja 50, Pienkowskiego i Reterskiego, Krak. 38.

## Z Sądu Okręgowego

**Sprawa o zabójstwo w wiskiej drodze.**

Przed Sądem Okręgowym pod przewodnictwem sędziego Nierubiszewskiego stanęli: Antoni Blukacz, Kazimierz Wikliński i Władysław Mastalerz, oskarżeni o to, że w dniu 20 lipca 1930 r. zadali 28-letniemu Józefowi Strachowi na drodze ze wsi Jemki do wsi Korzonek b. ciężkie uszkodzenie ciała, które spowodowało śmierć. Oskarżeni byli zaproszeni na poprawiny ijechał na rowerach po druchne do wsi Korzonek. Strach w tym czasie szedł szosa i przez nieostrożność potracił jednego z rowerzystów. Na tem tle wywiązały się zajścia. Jeden z oskarżonych uderzył Stracha kłosem, drugi kłosem, a trzeci ciężkim kamieniem. Pod ciosami przeciwników Strach zwałił się „a ziemię”. W wyniku zajścia zmarł on wskutek pęknięcia czaszki.

Oskarżać pprok. Chawłowski. Mastalerz bronił mec. Dziubiński pozostał oskarżeni bronił się sami.

Sąd skazał Wiklińskiego na 2 lata domu poprawy, zastępującego więzienie,

Blukacza na 1 i pół roku domu poprawy, a Mastalerza na 8 miesięcy zwykłego więzienia.

— **Znow złodziej z dobranym kluczem.** Witold Ziemia (Papierowa 9) zameldował policji, że z zamkniętego mieszkania za pomocą dobranego klucza skradziono mu z kuira 180 zł.

— **Kradzież... spisu lokatorów z bramy.** Ignacy Barczyk (św. Barbary 26) zameldował policji, że z korytarza domu magistrackiego skradziono spis lokatorów w ramach, wart. 10 zł. Dochodzenie w toku.

## Likwidacja bandy przemytników

Konkistata przemytu wartości 5 tys. zł.

Władze skarbowe i policyjne stwierdziły, że na rynkach w Łodzi pojawiają się w handlu przemycane brzytwy, zyłteki, galanterja metalowa oraz tytuń pochodzenia niemieckiego.

Obserwacje doprowadziły do zlikwidowania szajki przemytników na terenie Łodzi.

Straż graniczna ustaliła, że przemytnictwem zajmuje się Jan Hofman, zamieszkały w Chojnicach, który sam, lub też w towarzystwie jednego ze swych płatnych pomocników jeździł do Wielunia, Praszki, Katowic lub Częstochowy, skąd przywozi towary do Łodzi.

Etapem Hofmana była Częstochowa, gdzie spotykał się ze swymi dostawcami i regulował rachunki.

Onegdaj straż graniczna zatrzymała Hofmana w towarzystwie jednego z pomocników, w chwili gdy z dworcą kolejowym transportował w walizkach tytuń, brzytwy, zyłteki i inną galanterję, pochodzenia niemieckiego, przemycaną do Polski. W walizkach znaleziono ponad 65 kg. tytoniu, kilkadziesiąt brzytw, kilkaset nożyków do zyłteek, maszynek do golenia, itp. rzeczy.

Cały przemyt przedstawiający wartość około 5.000 zł. skonfiskowano. Hofmana oraz trzech jego pomocników aresztowano i osadzono w więzieniu.

Dalsze dochodzenia w toku, Jak ustalono, skarb Państwa według pobieżnych obliczeń na przemytnictwie prowadzonym przez szajkę Hofmana, poniósł około 35 tysięcy złotych strat.

## Zuchwałe włamanie

do mieszkania przy ul. Dąbrowskiego. W serji ostatnich kradzieży z włamaniem zanotować należy jeszcze jedno zuchwałe włamanie, jakie miało miejsce w ub. piątek wieczorem w mieszkaniu ks. prefekta W. Kozlickiego przy ul. Dąbrowskiego 11.

Tego wieczora ks. Kozlicki zajęty był słuchaniem spowiedzi na Jasnej Górze, widocznie też wlamywanec upatrzył ten moment i pomiędzy godz. 8-mą a 10-tą wiecz. wtargnął do opuszczonego mieszkania w oficynie na parterze, wylamując z sieni żelaznym łomem drzwi, zamknięte na zatrask. Po dostaniu się do wnętrza pewni siebie złoczyńcy zapalili nawet światło elektryczne, co zwróciło uwagę mieszkańców domu, którzy sądzili jeđnak, że ks. Kozlicki jest w mieszkaniu. Tymczasem wlamywanec rozpoczął gospodarować, plądrując po szufladach w poszukiwaniu pieniędzy. Spotkał ich jeđnak za wód, w biurku bowiem było tylko 15 zł. i 20 rb. srebrnych które też odnaleźli i skradli. Zabrawszy jeszcze, teczkę skórzaną, zuchwali wlamywanec ulotnili się bez śladu.

— **Złodziej musieł mieć wóz.** Józef Mikke (Kiedrzyńska 44/46) zameldował policji, że w nocy z szopy skradziono mu około 30 korcy węgla, wart. 150 zł.

## Tajemnica zwłok staruszk

dotychczas niewyjaśniona.

Jak już donosiliśmy przed kilku dniami, w pobliżnich Truskolasach znaleziono zwłoki 76-letniej Henryki Koszutskiej, a wszelkie poszlaki wskazują, iż padła ona ofiarą bestjalnego morderstwa. Blizsze szczegóły przedstawiają się następująco: W Truskolasach zamieszkiwała od dłuższego już czasu 76-letnia staruszka, żona aptekarza, Henryka Koszutska, która ostatnio nie żyła z mężem. Przed kilku dniami Koszutska zaginęła w tajemniczych okolicznościach i pomimo poszukiwań, czynionych przez znajomych, nie można było jej znaleźć; doniesiono o znalezieniu staruszkii policji. Policjanci, po długich poszukiwaniach, natrafili wreszcie na ciało, które było zanurzone w prze-

ciela starszki znaleziono liczne zadrapania, na karku zaś spostrzeżono wglębiony ślad, jakby od sznura. Ponadto na piersiach zmarłej widniała krwawa plama. Istnieje silne przypuszczenie, iż na osobie Koszutskiej dokonane zostało morderstwo. Śledztwo w toku.

Tragicznie zmarła była założycielką straży ogniowej, pracowała w Polskiej Organizacji Wojskowej jeszcze za okupacji niemieckiej i należała do wielu organizacji społecznych.

— **Poszrzony przy zbieraniu gałęzi w lesie.** W dniu 23 b. m. praktykant leśny, leśnictwa Dąbrowa, gm. Przyszajki, spostrzegłszy zbierających gałęzie w lesie, strzelił z fuzji w ich kierunku i zranił szyję mieszkańca wsi Wilcza Góra, gm. Przyszajki, 19-letniego. Pisarka Stanisława. Dochodzenie w toku.

— **Wór pszenicy ściągnięty z wozu.** Fiszal Fiksel, zam. we Mstowie zameldował policji, że z wozu przy ul. Warszawskiej skradziono mu 100 kg. pszenicy, wart. 28 zł.

— **Chcieli mieć gęsinę na święta.** Kobieta Helena (Wręczycka 31) zameldowała policji, o kradzieży jej z podwórka gęsi, wart. 8 zł. Ustalono, że kradzieży dokonał Kleszczycki Edward (Mazowiecka 14) i Kramar Roman (Rocha 76).

— **Znaleźli chrzan do szynki.** Piotr Fialak (Garbaldiego 17) zameldował policji, że skradziono mu z pola przy ul. Linnowskiego 3 kg. chrzanu, wart. 3 zł.

## Ladis Kiepora w Częstochowie

Wywiad z bratem Jana Kiepury.

W Częstochowie bawił wczoraj jeden z wschodzących gwiazdów na firmamencie sztuki śpiewaczej brat sławnego Jana, Władysław Ladis Kiepora. W najbliższy piątek t. j. 1 kwietnia r. h. wystąpi on w towarzyskim znakomitej śpiewaczki włoskiej p. Marij Fiorenza na koncercie w sali Kina „Grand“.

Przyjazd Władysława Kiepury wzbudził ze względu na zrozumiałych olbrzymie zainteresowanie w naszym mieście. To też chętnie przyjęliśmy zaproszenie i udaliśmy się do hotelu dla przeprowadzenia interwju.

Po przywitaniu Kiepora opowiada nam, jak się to stało, iż został śpiewakiem.

— Od najmłodszych lat, podobnie jak Jan, interesowałem się śpiewem. On marzył o tem, aby zostać artystą, ja zaś nigdy nie myślałem o tem, że zostanę śpiewakiem. Jan ubóstwiał śpiew, był liryczny, ja zaś kochałem filozofię.

— Tak się jednak stało, że poszedłem za głosem brata. Pokochałem śpiew dopiero wtedy, kiedy poczułem, iż mam głos.

— Podkreślić muszę, że tylko swemu bratu zawdzięczam, iż jestem tem czem jestem, a właściwie czem chcę zostać.

— Krają pogłoski, jakoby mój brat zawarł z mną kontrakt w Medjolanie, abym nie śpiewał, ale to jest nieprawda.

— Nie uważam siebie za śpiewaka — kontynuuję p. Władysław Kiepora — który stoi na poziomie brata. Moim ideałem i marzeniem jest, aby choć raz zaśpiewać tak, jak on śpiewa codziennie. Zresztą sąd o tem pozostawiam publiczności.

— Śpiewałem zawsze barytonem. Dopiero przed dwoma laty przeszedłem na tenora, gdyż miałem zawsze bardzo ładną i łatwą górę. Ta metamorfoza wyszła jednak na dobre.

Ladis był cztery lata w Medjolanie, gdzie cały czas studiował sztukę śpiewania. Dziś, stojąc u progu swej kariery, liczy zaledwie lat 27.

Czytelnicy nasi, którzy słyszeli go nie dawno przez radio, nadające jego koncert w Poznaniu, obecnie będą mieli sposobność bezpośredniego usłyszenia Ladisa Kiepury w „Grand-Kinie“.

Z Częstochowy jedzie do rodzinnego Sosnowca, następnie do Warszawy, a potem na tournée zagranicą do Hamburga, Antwerpii, Sztokholmu etc.

Ciekawy jest szczegół z naszej rozmowy z Kieporą: stwierdził on, że w Medjolanie znajduje się około 2000 profesorów śpiewu oraz 16,000 zawodowych śpiewaków. Oczywiście wielu z nich zarejestrowanych jest jako bezrobotni. Wszędzie kryzys...

Kino-Teatr „MUZA“

Wielki film polski p. t.

**Pod banderą miłości**

w rol. gł. J. Marr i Marija Bogda.

Pocz. w święta o 3 p. p. w dni pows. o 5 p. p.

Szczegóły w „Goińcu“

Za spokój duszy

4 + p.

# ANTONIEGO PROKOPA

b. st. referenta wydz. podatk. M-tu m. Częstochowy.

odprawiona będzie msza św. w Katedrze św. Rodziny we wtorek, dnia 29 marca t. b. o godz. 8 rano, jako w pierwszą smutną rocznicę Jego śmierci.

Na nabożeństwo to zaprasza życzliwych pamięci Zmarłego

**RODZINA.**

## Z Kamienicy Polskiej

(Koresp. własna „Gońca Częst.“)

Obchód imienin Marszałka Piłsudskiego miał przebieg bardzo uroczysty. Dnia 18 b. m. wieczorem oddział Zw. Strzeleckiego przy dźwiękach orkiestry udał się ze swej świetlicy pod szkołę, gdzie tymczasowy kierownik oddziału męskiego, p. B. Cianciana, odczytał wydany przez Komendę Główną rozkaz, poczem pochód przetrwał do świetlicy i został rozwiązany.

Dnia 19 b. m. w sali Straży Pożarnej odbyła się uroczysta akademia, na którą złożyły się: przemówienie, deklamacje, śpiewy, przedstawienie. Dłuższe przemówienie na temat „Piłsudski Wódz Niezłomny“ wygłosił kierownik szkoły, p. R. Czekalski. Po przemówieniu nastąpiły deklamacje, wypowiadane z dużą dozą uczucia. Chór Zw. Strzeleckiego pod batutą nauczyciela, p. J. Deski, wykonał dwie pieśni. Na zakończenie odegrano obrazek dramatyczny p. t. „Porucznik 1-ej brygady“. W przedstawieniu wzięło udział miejscowe grono miłośników sceny pod sprawą reżyserji p. L. Czekalskiej, nauczycielki. Amatorzy chlubnie wywiązały się z zadania i całość przedstawienia pozostawiła miłe i niezapomniane wrażenia. W.

## Z Brzeźnicy

(Koresp. wł. „Gońca Częst.“)

Osada Brzeźnica, posiadająca około 5.000 mieszkańców, i położona o 3 mile drogi od Radomska, posiada Sąd Grodzki, do którego należy 6 gmin, liczących razem około 15.000 ludności. W całej osadzie jednak, ani w najbliższej okolicy, niema obrońcy sądowego, wobec czego w sprawach sądowych trzeba się zwracać do obrońców w Radomsku, co narządza ludność na znaczne koszty i stratę czasu. Byłoby bardzo pożądanem, aby w Brzeźnicy osiedlił się na stałe jakiś doświadczony obrońca sądowy, który z pewnością nie uskarżałby się na brak klientów. L. S.

Kino-Teatr „NOWOŚCI“

WIELKI PRZEBÓJ ŚWIĄTECZNY!

**NA ŁAWIE HAŃBY**

z Betty Comson i Eddie Dawling

Nad program: Wielka Rewja Maluczyk i Dodatek Dziś i jutro.

Przebieg partowej 70 groszy i 1 złoty

Pocz. w dni świąt. o 3 p. p. w zwy. dni o 5 p. p.

W niedzielę dnia 27 o godzinie 12.30 w południe

W poniedziałek dnia 28 o godz. 12.30 w południe

**PIEŚŃ TRUBADURA**

z Donem Jose Mojica.

Wszystkie miejsca 50 gr. Łoża 1 zł.

## Z KRAJU.

(—) **Bojówka sekciarzy wargnęła na odczyt religijny.** Dnia 17 bm., staraniem Związku Młodzieży w Piotrkowie Trybunalskim, ks. dr. Walczak w sali Dobroczyńności wygłosił zajmujący odczyt pod tyt. „Obietnice sekciarzy, a prawdy Ewangelji“. Pod koniec prelekcji na salę wargnęła grupa „badaczy pisma św.“, z niejakim Krogulskim na czele, domagając się dysputy z księdzem. Oburzona publiczność usunęła sekciarzy z sali, poczem odczyt został spokojnie zakończony.

(—) **Podjeżany werbunek do Mandurji.** Na terenie niektórych powiatów i większych miast rozsiwane są w ostatnich czasach przez nieznaną bliżej i podejrzanych osobników wiadomości o możliwości dobrowolnego i korzystnego zaciągnięcia się do armji japońskiej i amerykańskiej na Dalekim Wschodzie; ci sami ludzie opowiadają o wolnych posadach w służbie administracyjnej i innych zawodach w Mandurji, wymieniając jako warunki wymagane od kandydatów znajomość języka rosyjskiego i zobowiązanie do 5-letniej służby. Jak informuje Urząd Emigracyjny, wia-

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszej najukochańszej matki  
4 + p.  
z SKOWRONOW ANNY KAROLINY  
i wot Skopńskie i wot Sitkowej  
została odprawiona msza św. na Jasnej Górze w kaplicy Matki Boskiej d. 28 b. m. o g. 8 i pół rano, na którą zapraszają  
**Dzieci.**

domości te są z gruntu fałszywe i obliczone na wyzysk łatwowiernych. Urząd Emigracyjny przestrzega przed tego rodzaju werbunkiem i jednocześnie zwraca uwagę, że jedynie wiarygodnych informacji, dotyczących uzyskania zajęcia poza granicami kraju udzielają tylko polowane do tego urzędy emigracyjne, państwowe urzędy pośrednictwa pracy, instytucje społeczne opieki nad emigrantami i syndykat emigracyjny.

(—) **Zakonnica przebacza sprawcy swej śmierci.** Na rogu Alei Jerolimskich i Nowego Świata w Warszawie została przejechana przez tramwaj 61-letnia szarytka Gorzycka. Szarytka doznała silnego uderzenia i upadła pod koła tramwaju. Motorowy nie zatrzymując wozu pojechał dalej. Zakonnica po upadku podniosła się sama, poczem przechodnie zaprowadziła ją do pobliskiej apteki. Tam dopiero zakonnica zemdląła.

Z apteki przewieziono ją do szpitala, gdzie lekarze stwierdzili, iż podstawa czaszki uległa pęknięciu. Na pytanie policji, czy pamięta numer tramwaju, zakonnica odpowiedziała, że numer ten zna, ale go nie wyjawia, gdyż Bóg kazał przebaczać, tembardziej, że w tym wypadku zwinęła ona sama.

W końcu powiedziała zakonnica: Nawet gdyby panowie ustalili nazwisko tramwajarza, proszę go nie karać. I z temi słowy na ustach wyzionęła ducha.

## Tragedja ojca

Musił porzucić dzieci na ulicy.

Przed kilkoma dniami w Warszawie wydarzył się niezwykle wypadek porzucenia na ulicy dwójki dzieci, chłopca i dziewczynki, w wieku 6 i 8 lat, które sprostowane przez zubożalego włościanina z okolic stolicy, wyglądem swym i posiadany listem odsłoniły przed władzami okropną nędzę tej nieszczęsnej rodziny.

Dzieci podeszły do policjanta pełniącego służbę na Placu Zygmunta i oddały mu list, mówiąc, że kazał im to uczynić ojciec List adresowany był do „Opieki społecznej w Warszawie“. Na pytania, skąd pochodzą i jak się nazywają, dzieci nie umiały powiedzieć, oświadczyły, że — ze wsi.

Policjant odpowiedział dzieć do komisarjatu, gdzie otworzono list następującej treści: „Proszę o zaopiekowanie się moimi dziećmi: Marią lat 8 i Lucjanem lat 6. Brak środków do życia i nędza zmusiły mnie do tego kroku. Odebrać im życia nie mam siły — ojciec (!!)“. W kopercie znajdowały się oprócz tego metryki obojga dzieci, jak się okazało Lucjana i Marij Piotrowskich, dzieci Stanisława i Elżbiety z Ceglińskich.

Dzieci umieszczono w Pogotowiu Opiekunchem przy ul. Wawelskiej 1.

(—) **Aresztowanie naczelnika więzienia w Zawierciu.** Zawiercie poruszone zostało skandaliczną aferą, której tło jest następujące: Od dłuższego czasu krążyły pogłoski, które w ostatnich czasach stawały się coraz głośniejsze, że skazani za różne przestępstwa mieszkańcy Zawiercia i powiatu, kary więziennej nie odsiadują. W rejestrze więziennym natomiast wpisywani byli, jako odsiadujący karę. Powiadomione o tem władze wszczęły natychmiast energiczne śledztwo, które potwierdziło w zupełności prawdziwość tych pogłosek. Jak się okazało, autorem tej oryginalnej manipulacji był kierownik miejscowego więzienia, niejaki Rada. Wystawiał on skazanym na areszt z zamianą na grzywnę zaświad-

czenie o odbyciu kary i za tę czynność pobierał grzywnę, zredukowaną najczęściej do 50 proc. W ten sposób więźniem w Zawierciu było rzadkiem w dzisiejszych czasach miejscem pokuty, nie cierpiącym na przepiełnienie.

Kierownik Rada na polecenie prokuratora został osadzony w więzieniu w Będzinie.

## Ze świata.

(X) **Popelnił samobójstwo, dławiąc się banknotami.** Z Lyonu donoszą: Tutejszy właściciel kawiarni Couffier popelnił samobójstwo w niezwykle sposób. Gdy po kilkakrotnym zażyciu weronalu nie mógł umrzeć, usiadł przy stole i zaczął polować, kać wszystkie swoje oszczędności w 100 i 1000-farnkowych banknotach. To polowanie banknotów kontynuował tak długo, dopóki niemi się nie udławił. Wezwany na pomoc lekarz stwierdził śmierć denata. Przyczyną tego oryginalnego samobójstwa była nieuleczalna choroba.

(X) **Okręt ratuje wyczerpane z zimna ptaki.** Jak donoszą z Konstancy (Rumunia), statek norweski „Semerstaaf“ i włoski „Luiziana“, które właśnie zawinęły do tamtejszego portu, przywoziły zgola niedzwyczajny bagaż, a mianowicie całe stadno przelotnego ptaactwa, które zdążyło z południa ku północy.

Założę tych statków podają mianowicie, że oba statki znalazły się w pewnym momencie w pobliżu siebie na morzu Czarnem, nagle otoczone zostały jakby chmurą ptaactwa, które nie lękając się ani dymu kominów, ani warkotu maszyn, opadło na maszty, pokłady i wogóle wszelkie wolne miejsca. Były to przeważnie przepiórki i dzikie gołębie. Ptaactwo to zupełnie wyczerpane, zgłodniałe i zziębnięte, przez kilkanaście godzin korzystało z tej niejako przymusowej gościnny.

Najprędzej przyszły do siebie gołębie i odleciały pojedynczo, albo stadami, po jakimś czasie odzyskały siły także nie, które przepiórki. Znaczna ich ilość pozostała jednak na statku i wjechała na wet do portu. Załoga otrzymała najsurowszy zakaz polowania na tych „pasażerów“.

## Ostatnie wiadomości.

KOMITET FINANSOWY LIGI NARODÓW ZAKOŃCZYŁ PRACĘ.

Paryż, 25.3. — Wczoraj w godzinach popołudniowych obradując tu komitet finansowy Ligi Narodów zakończył pracę po 25 posiedzeniach, poświęconych omówieniu sytuacji finansowej w państwach południowo-zachodniej części Europy.

SOVIETY BUDUJĄ FORTYFIKACJE NAD DNIESTREM.

Paryż, 25.3. — W dzisiejszej korespondencji w „Le Journal“ Geo London pisze, że dowiedział się od rosyjskich oficerów, jakoby sztab generały zarządził budowę potrójnego pasa fortyfikacji nad granicą rumuńską nad Dniestrem. Fortyfikacje te zbudowane zostaną na wypadek agresji ze strony Rumunii.

UKARANY ŚWIĘTOKRADCA.

Wilno, 25.3. — Ubi, nocy w Niewiarowie do kaplicy katolickiej zakradło się 3-ch osobników. Po dostaniu się do wnętrza kaplicy złoczytcy zostali spłoszeni. Podczas ucieczki jeden z szajki świętokradców, Piotr Wilkim, upadł z okna na sztachety żelazne i wskutek przebiecia brzucha, poniósł śmierć na miejscu.

WYROK ŚMIERCI NA MORDERCĘ.

Łwów, 25.3. — Wczoraj zakończył się przed tutejszym Sądem przysięgłych — trwający od kilku dni proces Michała Mozola, oskarżonego o dokonanie morderstwa rabunkowego. Trybunał sądowy na zasadzie werdyktu przysięgłych skazał Mozolę na karę śmierci przez powieszenie.

Pocztówki świąteczne,  
i Prima Aprilisowe,  
Abakury,  
Podarki świąteczne,  
Papery w wielkim wyborze  
poleca Sklep „Gońca“ Aleja 26  
i filja Narutowicza 20.

# SMAKOSZE piją tylko **CEYLON BEST TEA LONDON**

## CO USLYSZYMY DZIŚ PRZEZ RADIO?

**SOBOTA, 26 MARCA.**  
 Warszawa — fala 1411,9 m. moc 120 kw.  
 11:20 Komunikat meteor. dla lotnictwa. 11:45 Przegląd bez. prasy polsk. 11:58 Sygnał czasu, hejnał z Krakowa. 12:10 Muzyka gramofonowa. 13:10 Komunikat meteor. 13:16 Komunikat gosp. 15:23 Komunikat strażacki. 17:25 Przegląd nisp. wydawnictw. 15:45 Giełda gwa. oraz komunikaty rybackie. 15:50 Muzyka gramof. 16:05 Program dla dzieci. 16:30 Muzyka gramof. 17:10 Odczyt. 17:35 Muzyka gramof. 17:45 Odczyt z Krakowa. 18:00 Rezurekcja z Katedry na Wawelu. 18:50 Słuchowisko. 20:00 Feljton. 20:15 Koncert wieczorny. 21:55 Kwadrans literacki. 22:10 Koncert fortepianowy. 22:40 Komunikaty. 22:45 Wiadomości sportowe.

**NIEDZIELA, 27 MARCA.**  
 11:00 Transmisja nabożeństwa z Ostrej Bramy w Wilnie. 12:35 Komunikat meteor. 12:40 Audycja żołniersko-strzelecka. 16:00 Słuchowisko dla rolników i koncert. 17:00 Muzyka gramofonowa. 18:00 Program dla dzieci i młodzieży. 18:30 Koncert chóru Dama. 19:00 Muzyka lekka z Lwowa. 21:50 Feljton. 21:30 Popularny koncert. 21:45 Kwadrans literacki. 22:03—24:00 Muzyka tan.

**PONIEDZIAŁEK, 28 MARCA.**  
 10:00 Nabożeństwo z Anichiatędy we Lwowie 11:35 Odczyt historyczny. 11:50 Odczyt religijny. 11:58 Sygnał czasu, hejnał z Krakowa. 12:10 Komunikat meteor. 12:15 Prowanki symfoniczne z Filh. Warsz. 14:00 Odczyt historyczny. 14:20 Koncert. 14:40 Odczyt historyczny. 15:00 Muzyka lekka. 15:58 Słuchowisko dla dzieci. 16:20 Muzyka gramofon. 16:40 Odczyt z Lwowa. 16:50 Muzyka gramofonowa. 17:15 Odczyt. 17:30 Wiadomości przyjmienne i polityczne. 17:45 Koncert popularyzacyjny. 19:00 Rozmaitości. 19:25 Muzyka gramof. 19:45 Słuchowisko. 20:15 „Stodła i dziedzina”, operetka w 3-ach aktach Henryka Reinhardta. 22:15 Kwadrans literacki. 22:30 Komunikaty. 22:35 Wiadomości sportowe. 22:45—24:00 Muzyka taneczna.

**WTOREK, 29 MARCA.**  
 11:20 Komunikat meteor. dla lotnictwa. 11:45 Przegląd bez. prasy polsk. 11:58 Sygnał czasu, hejnał z Krakowa. 12:10 Muzyka gramofonowa. 13:10 Komunikat meteor. 13:16 Komunikat gosp. 15:23 Muzyka gramof. 15:15 Chwilka lotnicza. 15:25 Odczyt dla małż. 15:45 Giełda pien. oraz komunikaty rybackie. 15:50 Program dla dzieci. 17:20 Odczyt dla małż. 16:40 Muzyka gramof. 17:10 Odczyt. 17:35 Popularny koncert symfon. 18:50 Rozmaitości. 19:15 Odczyt. 19:30 Wiadomości sportowe. 19:35 Muzyka gramof. 19:45 Prasowy dziennik radiowy. 20:00 Feljton. 20:15 Koncert popularny. 21:45 Skryjka pocztowa techn. 22:00 Recital fortepianowy. 22:40 Dodatek do prasy. 22:45 Komunikaty. 22:50 Muzyka taneczna.

**SOBOTA, 26 MARCA.**  
 Katowice — fala 488,7 m. moc 12 kw.  
 11:45 Przegląd bieżącej prasy polsk. z Warsz. 11:58 Sygnał czasu z Warsz. hejnał z Krakowa. 12:10 Muzyka gramof. 13:10 Komunikat z Warsz. 15:05 Komunikat gosp. pod. 15:15 Intermezzo muz. 15:25 Transm. z Warsz. 15:45 Intermezzo muz. 16:05 Słuchowisko dla dzieci z Warszawy. 16:30 Skryjka pocztowa dla dzieci. 17:10 Odczyt z Warsz. 17:35 Intermezzo muz. 17:45 Odczyt z Warszawy. 18:00 Rezurekcja z Katedry na Wawelu. 18:50—22:50 Transm. z Warszawy.

**NIEDZIELA, 27 MARCA.**  
 10:25 Naboż. z Hość. pod wezw. Najśw. Marii Panny w Wielkich Piekarach na Gór. Śląsku 12:10 Odczyt religijny. 12:35—17:00 Transmisja z Warszawy. 17:00 Muzyka gramofon. 18:03—19:03 Transm. z Warsz. 19:00 Muzyka lekka z Lwowa. 20:15—22:00 Transm. z Warsz. 22:00—24:00 Muzyka lekka i taneczna.

**PONIEDZIAŁEK, 28 MARCA.**  
 10:25 Nabożeństwo z klasztoru O. O. Franciszkanek w Panewnikach-Ligocie na Gór. Śląsku. 11:35—11:58 Transmisja odczytów z Warszawy. 11:58 Sygnał czasu z Warszawy. hejnał z Krak. 12:10—14:00 Transm. z Warsz. 14:00 Odczyt religijny. 14:40—16:20 Transm. z Warszawy. 16:20 Odczyt. 16:40 Odczyt z Lwowa. 16:55 Intermezzo muzyczne. 17:15—19:00 Transm. z Warszawy. 19:00 Bery i łupki słaskie. 19:25 Rozmaitości. 19:45—22:35 Transm. z Warszawy. 22:35 Komunikaty sportowe. 22:50 Intermezzo muzyczne. 23:00 Odczyt w języku angielskim. 23:20 Muzyka lekka i taneczna.

**WTOREK, 29 MARCA.**  
 11:45 Przegląd bieżącej prasy polsk. z Warsz. 11:58 Sygnał czasu z Warsz. hejnał z Krakowa. 12:10 Muzyka gramof. 13:10 Komunikat z Warsz. 15:05 Komunikat gosp. 15:15 Intermezzo muz. 15:25—16:40 Transm. z Warsz. 16:40 Pogadanka ogrodnicza. 17:00 Intermezzo muz. 17:10—18:50 Transm. z Warszawy. 18:50 Rozmaitości. 19:05 Odcinek powieściowy. 19:20 Odczyt. 19:40 Komunikaty sportowe. 19:45—21:45 Transm. z Warszawy. 21:45 Skryjka pocztowa techniczna. 22:00—24:00 Transmisja z Warszawy.

### Tkaniny Metalowe

żelażne - ocynkowane - mosiężne - miedziane

**JAKO TO:**

**SIATKI** do: budowl. (raboczo), fabryk, myłowych, rolniczych, chemicznych, farb, okien i inne.

**OGRODZENIA SIATKOWE**, parków, ogrodów, kurkówek, wind, tramwajów.

**RAFY** do: węgla, żwiru, piasku, cementu i t.p.

**SITA** gipsierkie, kucharskie, do zboża, mąki

**POLECA**

**WYTWÓRNIA** sła:tek, raf, sit i ogrodzeń druczynowych

**MARJAN KUJAWSKI**

Czestochowa — Aleja N. M. P. Nr 71.

## Z GIEŁDY.

Warszawa, 24-go marca. Waluty: Dolar Stanów Zjednoczonych 8.89 (sprzedaż 8.91, kupno 8.87).  
 Obroty małe tendencja niejednolita. Uładę kurs dolaru niższy. Banknoty dolarowe w obrotach pozagiełdowych — 8.89. Rubel złoty — 4.83-5. Gram czystego złota — 5.9244. Dewiza na Berlin w obrotach międzybankowych — 212.50. Marki niemieckie (banknoty) w obrotach prywatnych — 209.75.  
 Akcje: Bank Polski 85.00—86.00.  
 Tendencja dla pożyczek państwowych przeważnie mocniejsza, dla listów zastawnych — niejednolita. Obroty akcjami — minimalne.  
 Najbliższe zebranie giełdy odbędzie się dn. 29. m.

## Tabela wygranych Loterii Państwowej.

W trzynastym dniu ciągnięcia 5-ej klasy 24- następniej loterii państwowej wylosowano następujące wygrane:

5000 zł na N-ry 30095 117725.  
 Po 3000 zł na N-ry 8441 23134 67643 146532.  
 Po 2000 zł na N-ry 5320 2975 2174 21559 39430 78755 84001 90365 93040 96490 103610 121995 122272 132950 1489651.  
 Po 1000 zł na N-ry 8528 6959 18926 25130 26012 26272 28704 30630 31964 37564 41614 46918 472325601 52737 70350 78178 81453 84063 84864 86956 98576 101344 102049 108597 111444 111442 119789 123284 128009 137398 139089 140599 141671 142685 145064.  
 Po 500 zł na N-ry 504 584 1979 2530 2719 4092 4643 5027 5270 5599 5735 7564 7746 10444 10704 11610 11949 11997 12469 13274 14349 14793 15061 16603 16726 17055 17123 18231 19165 19698 20072 22860 22963 23563 23040 25981 27236 28565 28591 28764 29240 29322 29914 30348 31140 31328 32299 32383 33269 33400 36002 37269 40556 41350 42052 42290 42841 44551 45610 46178 46566 47664 48122 48753 48818 49228 51316 51613 53386 53438 55134 55136 55257 57224 57823 58698 59058 59099 59173 59442 60600 66639 66249 66308 67534 68167 69649 69812 71203 71739 73089 73514 74137 76452 76708 77561 79157 79469 80251 86071 81250 81593 81944 82845 84424 84877 85993 86574 87647 88699 88746 89426 89649 90101 90570 91256 92877 93079 94504 94589 94922 95366 96783 97157 98911 101819 102498 103007 104009 105126 105339 105559 107641 109121 109771 110592 110821 112899 113235 114195 114487 114913 115104 115128 115390 118038 119247 119871 119970 121513 121813 122074 122665 123200 125183 126766 127541 127814 128242 128461 128469 128807 129753 130976 131144 132177 32310 132571 135983 136478 142430 143371 144174 144547 145297 145075 145088 145837 148237 148712 149319 151128 152067 152405 155188 156014 156649 158414 158831 159060 159413 159840.  
 W dwunastym dniu ciągnięcia po 250 złotych wygrani numerami następujące:  
 69 97 242 490 509 62 80 99 628 62 88 705 86 823 69 82 968 98 1051 95 104 76 77 297 306 36 492 554 784 85 86 93 2182 202 303 51 590 638 908 3035 145 73 224 409 32 53 508 25 318 27 30 719 20 25 936 4043 146 211 321 61 94 676 899 5036 71 93 138 62 381 446 54 588 98 610 90 772 93 804 19 42 6047 98 106 259 61 94 301 54 75 96 414 525 45 686 93 796 812 32 98 946 50 85 94 7121 83 98 263 97 354 523 603 51 57 709 95 834 8006 32 79 86 314 70 438 42 600 21 22 22 96 744 897 909 9016 48 101 350 66 432 90 532 58 617 741 53 819 61 92 909 33 61 10023 59 120 387 478 583 602 50 64 97 755 873 917 11072 106 13 266 81 397 488 532 652 723 24 82 831 61 89 908 12 12144 273 374 86 418 531 50 95 688 90 747 89 865 91 907 51 80 89 13021 65 240 323 41 428 788 806 29 50 57 73 14023 166 95 372 410 82 504 33 88 64 73 6074 147 15022 60 313 432 76 530 715 48 94 19 16940 177 205 1307 72 641 707 22 71 78 954 17006 64 206 57 512 18 664 87 724 32 55 66 81 62 0 97 377 18070 160 217 320 24 487 720 30 803 51 58 70 941 19155 305 443 44 654 72 750 821 43 70 78 88 96 913 20015 86 265 348 57 475 77 653 25 21008 32 45 92 184 337 86 89 658 83 94 689 219 238 86 347 618 97 752 90 954 23037 141 218 319 95 99 455 591 643 68 764 93 8007 94 546 24069 194 323 97 450 709 939 46 25027 107 209 63 388 451 605 67 845 816 45 910 26045 42 92 206 84 314 57 740 613 97 718 18 999 27048 240 99 337 420 540 79 625 42 621 53 821 59 88 923 28005 71 76 86 90 1462 82 225 41 85 344 78 440 650 712 38 845 93 93 82 91 29009 69 153 71 226 74 365 66 84 405 34 582 613 28 70 30 856.  
 30511 47 9 638 53 772 876 31031 213 19 66 312 452 607 21 37 42 812 50 66 924 32 62 32005 7 42 128 36 47 338 402 62 63 87 682 815 22 951 83 33122 30 256 373 81 499 510 92 87 624 707 31 60 849 905 34019 80 153 265 84 96 481 516 73 659 88 97 726 52 814 983 35332 45 434 88 610 78 81 786 840 970 36115 230 38 360 560 603 46 51 60 740 819 60 78 932 37025 30 205 35 474 533 680 85 735 49 845 941 45 49 38125 57 73 236 44 338 401 81 616 712 95 886 980 39012 161 73 315 459 641 62 917 92 40121 41 219 50 310 469 873 86 92 741 97 880 913 95 41029 69 117 22 78 249 84 86 314 414 63 511 40 50 73 643 50 825 57 930 42104 17 84 249 85 373 563 604 35 76 740 43285 452 598 605 38 58 726 32 44808 286 308 87 527 76 600 719 838 94 991 94 58051 147 207 359 89 419 511 614 783 88 815 49 903 93 46145 72 204 70 80 488 539 40 86 59 747 56 47133 255 346 418 579 624 69 768 924 96 48046 137 44 88 253 76 82 121 25 38 540 78 94 675 87 825 32 55 63 908 16 49041 135 20 71 282 78 30 318 22 57 403 4 540 80 756 87 89 827 940 44 50147 58 61 71 83 88 224 304 59 445 557 863 70 927 51111 245 66 96 413 65 501 98 617 76 807 372 74 977 52060 90 155 202 51 309 45 59 433 80 88 92 93 501 16 26 627 871 79 53106 10 36 59 223 51 575 606 715 43 97 840 944 54066 71 74 178 291 46 54 519 57 652 703 44 68 867 830 212 33 315 17 59 44 87 89 528 56 71 63 88 829 54 903 42 56022 147 51 67 327 437 41 95 590 643 49 57 71 84 747 322 57063 103 17 254 58 95 422 500 25 727 5 830 40 87 93 63 65 78 58057 73 169 260 325 41 96 97 446 61 564 71 615 81 705 22 58 82 810 963 80

59071 224 386 422 509 60 70 76 653 67 608 129 9371.	1250 356 58 73 410 45 46 53 614 76 732 57 845 71
60033 41 161 66 213 14 50 51 294 419 23 89 563	115017 227 359 78 478 514 677 677 87 116083 173
623 796 964 61011 32 36 61 143 236 41 72 327 60	94 218 99 420 74 495 529 604 777 812 14 16 95
73 466 82 553 58 648 874 62013 42 77 95 325 41	117035 99 101 51 84 97 236 67 69 348 417 503 691
448 506 701 28 81 854 980 63209 300 31 482 83	914 116053 59 116 30 220 44 322 73 463 633 720
549 664 94 729 802 8 12 19 23 205 64037 161 325	29 49 800 94 942 119037 46 213 56 60 383 35 613
437 503 692 756 874 85 90 949 64 96 65306 29 81	61 775 937 62.
181 93 248 98 367 713 828 944 66196 315 94 94	120097 144 201 20 25 317 28 43 81 98 423 68
477 507 627 775 984 67220 37 309 88 574 685 716	508 69 617 31 42 716 824 30 85 929 121059 75 85
70 820 90 916 76 68188 201 366 666 821 88 69146	173 78 79 89 278 81 391 418 638 89 719 820 933
56 94 230 318 24 401 70 518 674 77 739 44 832 915	122199 304 19 49 461 538 65 600 39 745 899 953
20 70161 206 49 98 381 455 551 625 848 901 52	68 123026 35 90 180 381 430 517 24 56 733 814 77
71212 14 823 27 40 401 520 612 62 84 612 52 761	910 88 124133 88 274 310 92 579 601 87 722 51
70 807 17 99 944 50 79 72019 213 37 65 393 430	125119 41 282 481 87 520 22 60 74 92 649 75 704
42 83 657 730 52 93 73204 82 395 445 59 83 944	82 74 953 63 65 66 89 126062 294 519 456 97 601
56 948 74157 325 96 73 111 79 91 590 618 97 774	823 84 905 127076 136 376 489 99 526 516 97 601
892 940 78017 34 69 76 77 89 95 103 51 222 93	46 49 734 833 901 46 128150 67 229 352 409 19 565
491 669 94 737 55 66 80 75 74 76147 87 385 402	633 34 37 63 73 709 96 940 129033 222 536 70
18 32 82 630 74 96 744 88 854 91 926 49 82 82 93	85 98 433 577 668 708 25 88 814 24 78 89 905 83
77068 87 239 367 404 17 31 35 66 388 78041 84	131023 80 161 222 329 32 87 516 96 716 43 52 69
166 375 485 530 79 633 91 27 89 84 79084 89	1183 132151 225 28 31 59 93 475 99 539 97 638 703
286 90 325 401 510 728 66 821 967 89011 42 358	138 49 373 467 57 504 618 40 27 143 873 671 136 97
61 62 65 86 411 725 809 63 82040 41 261 534 21	318 49 922 462 526 620 70 810 12 17 28 95 993 137013
44 266 82 94 415 708 307 918 25 342 632 98 99 775 81	107 57 248 525 81 684 704 807 12 14 94 69 130 312
19 26 90 927 91 88 84013 23 85 86 102 8 250 389 303	75 104 92 244 303 407 46 46 254 40 646 704 43
29 76 92 701 973 83137 205 85 87 99 314 494 530	85 94 865 904 47 139097 52 97 235 507 667 750
47 96 876 928 73 86129 237 343 479 511 15 45 67	808 14 26 94 900 26 140001 26 79 120 64 105 207
743 73 823 27 50 922 86 98 87053 87 88 155 240	31 90 636 54 784 90 928 44 141038 219 64 69 305 25
69 47 628 519 646 94 729 75 913 30 88344 62 421 547	72 91 617 827 46 909 84 142045 145 273 371 580
74 76 628 722 643 911 80989 167 76 233 40 334 37	720 815 87 911 32 74 143011 17 31 62 467 96 500
410 56 539 735 56 893 996.	62 61 615 53 80 771 910 86 98 144185 298 323 962
90003 81 105 202 39 97 322 488 92 550 632 731	434 74 540 635 37 961 84 93 145137 48 384 324
53 99 838 74 954 67 91226 344 420 507 15 68 80	505 863 863 89 146063 71 74 81 126 80 126 85 85
94 631 50 740 824 970 92089 425 30 31 500 11 39	279 337 74 507 54 56 622 48 866 78 910 85 147047
46 758 840 945 93022 61 116 52 211 18 49 306 35	162 12 53 385 416 83 502 79 86 93 698 801 909 92
51 400 29 77 585 621 43 717 913 94105 12 41 227	148014 18 62 190 286 31 81 445 625 85 95 721
48 366 403 601 2 703 928 95081 87 125 228 331 456	828 22 149000 18 49 76 143 45 264 301 45 470
548 771 890 939 56 80 96049 66	

**RADJO! RADJO!**  
Reparacja i konserwacja radioaparatu, ładowanie i regeneracja akumulatorów, montaż anten przyjmujemy **TEICHNER**, Panny Marii 14, tel. 7-91 (więcej ad. ul. Wilsona).

**DOM**  
w centrum miasta — 20 izb i ogród 4500 łokci okazanie do sprzedania. Telefon nr. 8-66 od godziny 5 — 7, lub oferty do sklepu „Gońca” pod „Dom”.

**ZIOŁA LECZNICZE**  
według przepisów sławnych lekarzy przeciw chorobom żołądka, kiszki, płuc, nerwów, watozów, nerek, pęcherza, hemoroidom, upławom, obstrukcji, kamieniom żółciowym, kaszlowi, astmie, blednicy, sklerozie, artretyzmowi, reumatyzmowi etc. Ządajcie bezpłatnie broszury pouczające!!! Adres: Liszki — Apteka. 053

**AKUMULATORY**  
ładuje i naprawia solinny Elektr. A. Staniewicz, Aleja nr. 36.

**KUPNA**  
i sprzedaż domów od 4 tysięcy zł. placów, majątków folwarcznych, gospodarstw, rezerwów, lokali handlowych, restauracji, cukierni, piwiarni, sklepów spożywczych. Wiadomość II-ga Aleja nr. 28, Kowalski, od godz. 7 — 10 i 13 — 17-ej. 363

**MEBLE**  
nowe i używane wszelkiego rodzaju kredensy, stoly, krzesła, szafy, bielizniarki, tremo, otomany, kozetki, łóżka, materace, sypialnia jasna i krzesła giete I Aleja nr. 12, Gliński. 822

**6 FOTOGRAFJI I PORTRET**  
od zł. 4 wykonywa Zakład art. fotogr. „STELLA” II-ga Aleja 33.

**LOKAL**  
po szkole, nadający się na biuro lub dla nabywców tegoż domu, na parterze o 5 oknach słonecznych, z wygodami i ogródkiem, w sąsiedztwie, za główną pocztą przy ul. Sobieskiego 44, zaraz do wynajęcia bez odpowiedniego podług zasadniczego komornego — zgóry płatnego, wprost od gospodarza w składzie apteczny na Ost. Groszu. 693

**TANI CUKIER**  
dla pszczałarzy nadszedł Gotówkę i wykazy posiadanych uli składają ul. Jasnogórska nr. 25. Miękkie zabranie członków odbędzie się dn. 3-go kwietnia w sali Sejmiku punktualnie o godz. 13-ej. 430

**DO WYDZIERZAWIE**  
NIA duży ogród owocowo-warzany przy ul. Jasnej obecnie Wasyngtona obok szpitala. — Wiadomość: ul. 7-miu Kamienic nr. 21 u dozorcy domu. 426

**10 ŻL. DZIENNE**  
Poważne przedsiębiorstwo Przemysłu Krajowego poszukuje Pań i Panów do lekkiej pisemnej pracy domowej. Gdynia Port, skrytka pocztowa nr. 4. 443

**SERDECZNE**  
podziękowanie składam Panu Dr. Jaroniowi za skuteczną i bezinteresowne wyleczenie mojego synka z bardzo niebezpiecznej choroby. — Małka Mantel. 441

**GOSPODARSTWO**  
20 morgi przy Częstochowie, sprzedam za 21.000 złotych, Wiadomość: „Renoma” Aleja nr. 21. 445

**DOM**  
8 ubikacji, piękny ogród, 4 pokoje wolne, sprzedam za 21.000 złotych. Wiadomość „Renoma”, Aleja nr. 21. 445

**OSTATNIA NOWOŚĆ**  
„FOTODUBLE” 8 szt. fotografii retusz. w dwóch różnych pozach tylko zł. 1 gr. 50 wykonuje Zakł. art. fotogr. „Stella” II-ga Aleja 33. — Uwaga: (nie automat).

**ŚLUBNE PARY!!**  
Nowożeńcy fotografują się w te święta tylko w pierwszorzędnym zakładzie fotograficznym „STELLA” II-ga Aleja 33.  
Każda ślubna para otrzyma pamiątkowy PORTRET bezpłatnie do swojego zdjęcia. Zakł. Art. Fotograf. „STELLA”, II-ga Aleja 33.

**ZAMIEŃNIA**  
3 pokoje z kuchnią z wygodami na 2 pokoje z kuchnią z wygodami w starym domu. Aleja nr. 53 dozorca wskaze. 654

**DO WYNAJĘCIA**  
1 pokój i 2 pokoje z kuchnią ul. Kiedrzyńska 1 róg ul. Warszawskiej, z wszelkimi wygodami. Warunki dogodne. Wiadomość na miejscu u gospodarza. 620

**FORD-POLCIEZARÓWKA**  
w dobrym stanie do sprzedania tanio Wiad. w Administracji Gońca III-cia Aleja nr. 52

**SKŁADNICA MEBLI**  
Mistrzów Stolarskich w Częstochowie. Dąbrowskiego nr. 5 — Poleca meble w różnym wyborze jak również posiada meble giete na składzie oraz przyjmuje zamówienia. Ceny zniżone.

**AKUSZERKA**  
Jonczykowska, II Aleja 16 przyjmuje zamówienia i udziela porad. Dla niezamierzonych ustępstwa.

**PROFESOR**  
matematyki przyspasia-bia do matury oraz do wszystkich klas szkół średnich z matematyki i łaciny. Aleja Wolności nr. 29 mieszkania 8, II piętro. Od godz. 1-ej po poł. do 7-ej wiecz.

**SKLEP**  
dewocynny z towaram pod Jasną Górą — do sprzedania. Wiadomość ul. sw. Barbary nr. 61.

**KAMIENICA**  
piętrowa, 36 ubikacji, 2 sklepy, lokal 9 ubikacji może być wolny, średnio, dochód roczny 8.270 złotych, sprzedam za 53.000 złotych, Wiadomość Biuro „Renoma” Aleja nr. 21. 445

**WYBOROWE DRZEWA OWOCOWE**  
w gwarantowanych odmianach z doskonałym systemem korzeniowym polecają **SZKOŁKI DRZEW I KRZEWÓW OWOCOWYCH ZAKŁADU POMOLOGICZNEGO M. B. HOFFMANA**  
w CZĘSTOCHOWIE, DEBINSKIEGO 618 (Pomologiczna 3) róg Kilińskiego Tel. 7-98.  
Zakład otrzymał najwyższe nagrody państw. Ceny obniżone o 20% od cen z jesieni 1931 r.  
Cennik i katalog z dokładnym objaśnieniem — jak zadzielić i ciąć drzewka, wysyłam na żądanie bezpłatnie.

**PLACE I DOMY!**  
Na Lisiecu place na dogodne spłaty bez długów do sprzedania, oraz dom 4-pokojowy z kuchnią, obórka i ogródek z drzewkami, drugi dom drewniany, nowy, 2 pokoje z kuchnią, Wiadomość na miejscu, Kott. 453

**POSZUKUJE**  
pojedynczego mieszkania. Oferty do sklepu „Gońca” pod „G.”. 415

**SPRZEDAM**  
3 morgi pola na Sabiniowie, lub na place, Sabiniowska nr. 27, J. Łuszczka. 445

**SPÓLNICZKI**  
z kapitałem poszukuje do korzystnego interesu. Współpraca wymagana. Dyskrecja zapewniona. Wiadomość: C. E., Mieczkiewicza nr. 57. 455

**Z WYGODAMI 3 POKOJE**  
z kuchnią bez odpowiedniego wynajmie gospodarz przy ul. Dąbrowskiego nr. 8. 454

**DOMEK**  
do sprzedania, lub zamienię, w stronie Kiedrzyńska, ul. Brzeźnicka nr. 6 u właściciela. 52

**NIEZŁYWA OKAZJA.**  
Lokomobila do sprzedania zupełnie nowa o sile 24 P. S. O każdej porze dnia do obejrzenia. Narutowicza nr. 58. 50

**NOWY**  
domek do sprzedania, oraz mieszkanie do wynajęcia blisko fabry. Częstochowska i towarowej stacji Bielesno. Debie, ul. Głowackiego 5.

**POSZUKUJE**  
pokoju w śródmieściu przy inteligentnej rodzinie. Oferty do sklepu „Gońca” pod „S. A.”.

**KOMPLETNE**  
umeblowania oraz pojedyncze sztuki, tanie gotowe meble — wykonuje pierwszorządnie, po cenach niskich Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**Z POWODU**  
wyjazdu sprzedaje się meble i różne sprzęty domowe, maszyna do szycia „Singer”. Targowa nr. 29, Steffl. 692

**DOM**  
piętrowy nowy, 3 pokoje i kuchnia wolne sprzedam za 27.500 złotych, wpłata 20.000 złotych. Wiadomość „Renoma”, Aleja nr. 21. 445

**WIADOMOŚĆ**  
Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**WIADOMOŚĆ**  
Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**WIADOMOŚĆ**  
Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**WIADOMOŚĆ**  
Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**WIADOMOŚĆ**  
Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**WIADOMOŚĆ**  
Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**WIADOMOŚĆ**  
Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**WIADOMOŚĆ**  
Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**WIADOMOŚĆ**  
Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**WIADOMOŚĆ**  
Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**WIADOMOŚĆ**  
Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**WIADOMOŚĆ**  
Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**WIADOMOŚĆ**  
Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**WIADOMOŚĆ**  
Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**WIADOMOŚĆ**  
Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**WIADOMOŚĆ**  
Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**WIADOMOŚĆ**  
Zakład stolarski K. Swierzygo. Narutowicza 66.

**SPÓŁDZIELCZY BANK LUDOWY**  
z nieograniczoną odpowiedzialnością.  
Aleje Kościuszki № 2. dom własny.  
Egzystuje od 1900 roku.  
Kapitał udziałowy 520.707 złotych.

Rachunek w oddziałach miejscowych Banku Polskiego, Banku Handlowego w Warszawie, w centrali i oddziałach Banku Związku Spółek Zarobkowych, w oddziale Katowickim Banku Gospodarstwa Krajowego, Banku Towarzystw Spółdzielczych, Banku Cukrownictwa, Spółdzielczym Banku Przemysłowców Łódzkich. Korespondenci we wszystkich większych miastach i miasteczkach.

Inkaso weksli w 1931 r. wyniosło 11252 sztuk na sumę zł. 2364.768.—  
Przyjmuje wkłady oszczędnościowe i płaci do 9% zależnie od terminu wypowiedzenia.  
Wkłady oszczędnościowe zagwarantowane są kapitałem udziałowym, majątkiem Banku i nieograniczoną odpowiedzialnością wszystkich członków.

**WÓZ**  
w dobrym stanie do sklepu z urządzeniem do sprzedania, osi nr. 6, ul. mieszkaniem. Handlowa sw. Barbary nr. 61. 440 i nr. 15.

**SALON MÓD „JADWIGA”**  
Częstochowa, Aleja II.  
Poleca na bieżąco sezon najnowsze nowości po cenach przystępnych.

**DO SPRZEDANIA**  
na dogodnych warunkach sklep spożywczy z dwoma mieszkaniami i piwnicą. Wiadomość: Zawodzie, Srebrna 592 u gospodarza. 697

**RUTYNOWANA**  
nauczycielka z Warszawy udziela niemieckiego i angielskiego, przygotowuje do matury. II-ga Aleja nr. 38 mieszka. 5. 335

**POTRZEBNY**  
subjekt fryzjerski na dworcu kolejowym. 447

**DO SPRZEDANIA**  
i ZŁOTY magnetyczny słuchawek, reparaacja radioaparatu, akumulatorów, głośników, ładowanie akumulatorów po cenach b. przystępnych. Przyjm. Teichner, Aleja 14, telef. 7-91 (więcej ad. ul. Wilsona). 335

**WYBOROWE DRZEWA OWOCOWE**  
w gwarantowanych odmianach z doskonałym systemem korzeniowym polecają **SZKOŁKI DRZEW I KRZEWÓW OWOCOWYCH ZAKŁADU POMOLOGICZNEGO M. B. HOFFMANA**  
w CZĘSTOCHOWIE, DEBINSKIEGO 618 (Pomologiczna 3) róg Kilińskiego Tel. 7-98.  
Zakład otrzymał najwyższe nagrody państw. Ceny obniżone o 20% od cen z jesieni 1931 r.  
Cennik i katalog z dokładnym objaśnieniem — jak zadzielić i ciąć drzewka, wysyłam na żądanie bezpłatnie.

**WYBOROWE DRZEWA OWOCOWE**  
w gwarantowanych odmianach z doskonałym systemem korzeniowym polecają **SZKOŁKI DRZEW I KRZEWÓW OWOCOWYCH ZAKŁADU POMOLOGICZNEGO M. B. HOFFMANA**  
w CZĘSTOCHOWIE, DEBINSKIEGO 618 (Pomologiczna 3) róg Kilińskiego Tel. 7-98.  
Zakład otrzymał najwyższe nagrody państw. Ceny obniżone o 20% od cen z jesieni 1931 r.  
Cennik i katalog z dokładnym objaśnieniem — jak zadzielić i ciąć drzewka, wysyłam na żądanie bezpłatnie.

**PANIENKA**  
potrzebna jako pomocnica administracyjna, córka funkcjonariusza państw. lub kolejowego, około 17-letnia. Zgłoszenia godz. 10 — 12 Gimnazjum, ul. Śląska, na przeciw poczt. 453

**SPRZEDAM**  
dom, kilka pokoi, 2 morgi ogrodu. Wiadomość: ul. Jasnogórska 108/110 u gospodarza. 459

**Z POWODU**  
wyjazdu sprzedam sklep spożywczy w dobrym punkcie wraz z dwoma wolnymi mieszkaniami. Wiadomość Rynek Wileński nr. 32 w sklepie.

**DO WYNAJĘCIA**  
sklep z pokojem zaraz i sklep z pokojem i kuchnią po firmie „Kommispol” od kwietnia. — Wiadomość: Kopernika nr. 21, gospodarz. 446

**WYBOROWE DRZEWA OWOCOWE**  
w gwarantowanych odmianach z doskonałym systemem korzeniowym polecają **SZKOŁKI DRZEW I KRZEWÓW OWOCOWYCH ZAKŁADU POMOLOGICZNEGO M. B. HOFFMANA**  
w CZĘSTOCHOWIE, DEBINSKIEGO 618 (Pomologiczna 3) róg Kilińskiego Tel. 7-98.  
Zakład otrzymał najwyższe nagrody państw. Ceny obniżone o 20% od cen z jesieni 1931 r.  
Cennik i katalog z dokładnym objaśnieniem — jak zadzielić i ciąć drzewka, wysyłam na żądanie bezpłatnie.

**WYBOROWE DRZEWA OWOCOWE**  
w gwarantowanych odmianach z doskonałym systemem korzeniowym polecają **SZKOŁKI DRZEW I KRZEWÓW OWOCOWYCH ZAKŁADU POMOLOGICZNEGO M. B. HOFFMANA**  
w CZĘSTOCHOWIE, DEBINSKIEGO 618 (Pomologiczna 3) róg Kilińskiego Tel. 7-98.  
Zakład otrzymał najwyższe nagrody państw. Ceny obniżone o 20% od cen z jesieni 1931 r.  
Cennik i katalog z dokładnym objaśnieniem — jak zadzielić i ciąć drzewka, wysyłam na żądanie bezpłatnie.

**WYBOROWE DRZEWA OWOCOWE**  
w gwarantowanych odmianach z doskonałym systemem korzeniowym polecają **SZKOŁKI DRZEW I KRZEWÓW OWOCOWYCH ZAKŁADU POMOLOGICZNEGO M. B. HOFFMANA**  
w CZĘSTOCHOWIE, DEBINSKIEGO 618 (Pomologiczna 3) róg Kilińskiego Tel. 7-98.  
Zakład otrzymał najwyższe nagrody państw. Ceny obniżone o 20% od cen z jesieni 1931 r.  
Cennik i katalog z dokładnym objaśnieniem — jak zadzielić i ciąć drzewka, wysyłam na żądanie bezpłatnie.

**FOTOGRAFJE**  
do legitymacji, dowodów szkolnych, kolejowych i urzędniczych przysłanego rozmiaru, wykonuje po cenach najniższych i na poszebania **ZAKŁAD ART. FOTOGRAF. „STELLA” II-ga ALEJA Nr. 33.**

**OFIARY:**  
Na bezdomne (złoci): zam. życzeń świątecznych: R. Zawadzki zł. 20, T. Sabokówie zł. 5, Alfons Klawe zł. 10, Wilkoszewscy zł. 20, M. Grott zł. 250.  
Na bezrobotnych zam. życzeń świątecznych D-stwo P. Szaniawscy zł. 10, Na Dom Starców przy ul. Ogrodowej: Alfons Klawe zł. 10.  
Na budowę kościoła na Ost. Groszu: Wacław Dzikowski zł. 10 — zam. życzeń świątecznych. Na święcone dla najbliższych do uzn. ks. prał. Wróblewskiego: L. T. zł. 20, D-stwo Wasilewscy zł. 10.  
Na kuchnię do dysp. ka. Wróblewskiego: Alfons Klawe zł. 10, M. Wilezowska zł. 3, Adam Zwoliński zł. 10. — zamiast życzeń świątecznych.  
Na najbliższych do uzar. redakcji: M. Grott zł. 250.

**Dr. Paweł Bromatowski**  
ChOROBY SKÓRNE I WENERYZCZNE od 9-12 r. i od 4-8 w. Pami. od 17-1 p.p. Częstochowa, ul. Panny Marii 21. Telefon 894

**Wystrzegajcie się fałszywych PIENIĘDZY!**  
Jedynie sprawdzając pieniądze na wadze systemu „FLIKA” można uchronić się od fałszywych pieniędzy.  
Wyłączna sprzedaż w sklepie **Wekslera w Częstochowie, Aleja 20.**

**AKUSZERKA**  
Jakubowska z długoletnią praktyką w klinice położniczej, III-ga Aleja nr. 49. Przyjmuje zamówienia, udziela porad. Dla niezamierzonych ustępstwa. 109 i k.

**ZAKŁAD**  
fryzjerski na dworcu kolejowym w Częstochowie czynny jest dzień i noc bez przerwy. Ceny szybkie. Urzędniczy P. K. P. kołar. Dł. niezamierzonych ustępstwa. 109 i k.

*Należy oszczędzać! dobrze rachować!!*

Wie Pani dobrze - Szanowna Gospodyni — że nigdy nie należy kupować rzeczy bezwzględnie „najtańszej” „Tanie i złe” — to szczerą prawdą, gdy chodzi o mydło. A więc liczyć należy: Czy funt prawdziwego mydła „Kollontay” za przalkę kosztuje 15-20 groszy więcej, niż nieznane „tanie” mydła. Zato jednak jest ono: 1. twardsze, więc oszczędniejsze, 2. zawiera glicerynę, więc łagodniejsze, 3. perfumowane, więc przyjemniejsze, 4. nieopakowane, więc korzystniejsze. Czyż powyższe zalety nie zaoszczędzą wielokrotnie tych 15-20 groszy? W użyciu właśnie „mydło Kollontay” jest tańsze.

**mydło z przalką Kollontay**  
jest lepsze.....

Złoty medal na Wystawie w Katowicach 1927 r.  
Zastępca na Częstochowę J. LEWKOWICZ — Częstochowa, Narutowicza Nr. 15

Niniejszym zawiadamiamy P. T. naszych odbiorców że na tut. rejon powierzyliśmy hurtową sprzedaż piwa **Józefowi Dembowskiemu.**  
Dziękując P. T. odbiorcom za dotychczasowe korzystanie z naszych usług, polecamy nadal nasze najprzedniejsze gatunki piwa **Jasne Wyborowe Monachijskie Bawarskie i Ciemne Słodkie**  
które stale będą na składzie, p. J. Dembowskiego, w Częstochowie przy ulicy Ogrodowej Nr. 12.

Z poważaniem  
Browar i Fabryka Kwasu Węglowego  
Sukcesorów K. ANSTADTA Sp. Akc.  
Łódź, ul. Pomorska 34/36.

**GENY ZNIŻONE!**

**KAWA** aromatyczna, smaczna i pożywna stale palona najnowszym aparatem elektrycznym

**BRAZYLJSKA** 6 zł. kilo  
**SANTOS** 8 " " "  
**GUA TEMALA** 10 " " "  
**MIESZANKA** Gospodarska 12 " " "  
Mocca 14 " " "

**HERBATA**  
mocna i aromatyczna od 24 zł. kilo

**KAKAO**  
wyborowe od 6 zł. kilo

TYLKO W SKŁADZIE  
**„MOKKA KAWA”**  
Leon Piotrowski  
Częstochowa, II-ga Aleja 24 telefon Nr. 1

# Wielkanoc u ludów północy

Zwyczajy w Norwegii, Szwecji i Danii. W naszej strefie Wielkanoc zbiega się mniej więcej z początkiem wiosny. Przymykliśmy do tego że na święta Zmartwych wstania ziemia już jest wolna od okowów lodowych i że w glebie odtafajęca zaczyna budzić się życie. W triumfie Chrystusa nad śmiercią widzimy symbol ciągle odradzającego się życia, corocznego zwycięstwa twórczych sił przyrody nad zastojem martwożyli zimy.

Lecz nie wszędzie Wielkanoc ma to samo znaczenie. Są kraje, gdzie święto Zmartwychwstania obchodzi się w apokaliptycznym upałach, są także i takie, gdzie wypada ono jeszcze w okresie potężnych mrozów.

Tak właśnie jest w Europie na całym niemal półwyspie Skandynawskim.

Święta Wielkanocne zastają Norwegię w pełni sezonu narciarskiego. Norwegowie świętują rzadko, lecz kiedy zaczyna czynią to dokumentalnie. Wielkanoc obchodzą prawie tydzień. Zgodnie z tradycją całe miasta emigrują na wieś, a właściciele w góry, gdzie każda niemal rodzina posiada własny domek. Niebawem wszystkie stoki góraj się od narciarzy.

Do koniecznych rozrywek świątecznych należą w Norwegii... karty. Nawet w ojczyźnie s. p. Bridge'a nie grają podobno tyle w tę najszlachetniejszą grę, bridaż, ile u stoków gór norweskich w okresie Wielkiejnocy. Już w pociągach rozgrywa ją się pierwsze robry i zawiera się umowy co do „partyjek” w dni świąteczne.

Śniadanie wielkanocne składa się w Norwegii głównie z jaj. Niektóre gospodynie uważają wręcz za punkt ambicji, by śniadanie składało się wyłącznie z potraw jajecznych, w tej czy innej formie. Na deser nawet podają jaja — czekoladowe lub marcepanowe.

Podobny kult jajka wielkanocnego panuje także w Szwecji. W Wielką Sobotę wieczorem stawiają na stole olbrzymi półmisek jaj i rozpoczyna się konkurs. Kto zje najwięcej jaj zdobywa nagrodę w postaci pięknej pisanki.

Pod wpływem Rosji w Szwecji istnieje

# Tomasz Nagłowski i S-ka

księgarnia religijna  
CZĘSTOCHOWA  
Ulica Najświętszej Marii Panny No 50, tel. 300.

jeszcze zwyczaj pocałunku wielkanocnego: po rezurekcji każdy ma prawo pocałować każdą osobę. W Rosji zwyczaj ten przybrał formy tryadki i uchylenie się od pocałunku jest uważane niemal za brak pobożności. W Szwecji nie jest on tak dalece zakazany, niemniej korzystają zeń wszyscy, którzy muszą jeszcze uciekać się do szukania pretekstu.

Najsmakowitsze święcone można zjeść w Danii. Duńczycy są bowiem wybrednymi smakoszami i istotnie znają się na kuchni. Ale obok potraw, które podniebiają nasze przyzwyczajenia z prawdziwym uznaniem na stole Duńczyka znajduje się zawsze na Wielkanoc osobliwa potrawa: szynka na gorąco z kalaflorem i ziemniakami w łupkach, ugotowanymi na słodko. Ten specjalny narodowy niewielki zapewne znalazłby zwolenników poza granicami Danii. Bardzo rozpowszechnioną zabawą wielkanocną jest w Danii przysyłanie sobie anonimowych pocztówek, jak u nas na „Prima Aprilis”. Zwyczajowi temu hołdują oczywiście przedewszystkiem pary zakochanych, ale nie zaniedbują go także cała ludność od lat 8 do 80.

Dania, kraj wysokiej kultury przedewszystkiem rolniczej, bawij się i cieszy, jak dziecko, sznecerze i nainwie.

## Z dziedziny mody

Wiosenna moda pod hasłem: tani i pięknie.

Pomysłowość nowej mody poszła obecnie i chyba przejściowo w osobliwym kierunku, t. j. po linii udawania, symulacji. Mianowicie: dzisiejszy płaszczk ucjuje sukienkę, a sukienka — płaszczk. Zaciekają z lękućki wełny lub jercej — mają fason strojnego staniczka. Jedwab udaje wełnę lub bawełnę, wiotka koronka, ukłóchnołań niżem sztywna męska kożula, wyrzeka się tem samem swych cech że tak powiemy, przyrodzonych. Atoli szczyt tej manji fałszowania cech przyrodzonych i udawania, że się jest tem, czem się nie jest, to moda swiych włosów która obecnie grasuje w Paryżu. Wszystkie panie farbują sobie włosy na kolor srebrzysto-biały; z pod kołieteryjnych ka peluszków wyglądają sędziwe pukle. Do tego twarzączka młoda istotnie lub umalowana na młodo. Pieprzyk obecnego sezonu.

Drugą istotną cechą obecnej mody zdaje się być oszczędność. Takie wrażenie

odniosłem z kolekcji wytwórnych toalet, jakie ostatnio przywieziono do kraju z Paryża.

Obecna moda, jak i obecna pogoda nie skryształizowała się jeszcze. Punkt ciężkości stanowi linja stanu, na tym froncie toczy się też najzaciętsza walka. Niektóre domy paryskie lansują walczywy styl „directoire”, inne chcą zachować naturalną linję postaci kobiecej. Długość sukien równie stanowi przedmiot prób i dyskusji, bo gdy sukienki dzienne pozostały po dawnemu półdługie, suknie wieczorowe mają sięgać zaledwie kostek wyjątkowo jedynę szkrzywając pantofelek, lub dosięgając podłogi. Byłaby to zmiana wiele pożądana z wielu względów. Ale panuje tu jeszcze wielka rozbieżność zdań. Na leży poczekać jakie stanowisko zajmie wobec nich współczesna pani, która przecież w pewnych wypadkach, choć, niestety, zbyt rzadko głos zabiera. Bywają nawet suknie półdługie na dzień, które z pomocą dłuższego podpinanego spodu przeobrażają się w toalety wieczorowe.

Nie radziabym więc już dzisiaj decydować się w wyborze toalety, o ile komuś specjalnie nie zależy na tem, aby święta i świętowanie uczcić nową kreacją. Pora nagle jednakże w wyborze wiosennej palta i kostjumy.

Obok ściśle angielskich modne obecnie kostjumy są niekiedy fantastyczne i zabawne. Znamy, że sukienka z zakieciem jest młodziejsza, niż spodniczka z zakieciem. Bardzo też lubiane są krótkie bolerka, jako niezmiernie praktyczne i uzupełniające tanim kosztem bodaj każdą suknię. Z kolorów nosimy obecnie jasnoszary, perłowy, srebrzysty, platynowy. Węlny mają drobniutki, subtelny deseń w tym samym tonie, przetykany w materiale, jedwabie są jednobarwne. Bardzo lubiany jest również kolor czerwony w różnych odcieniach: na plan pierwszy wysuwa się też nieśmiertelny kolor granatowy, od najciemniejszego, który ma zastąpić wszechwładnie dotąd kolor czarny, aż do pastelowych niebieskich odcieni. Wielką popularnością będzie się też cieszyć kolor beż, aż do piaskowo-żółtego włącznie: Ale będzie on już jednym z tonów w symonji letnich słonecznych barw, od której dzieli nas jeszcze kilka chłodnych i wietrznych tygodni.

W harmonji z wiosenną modą przejrz

# Fabryka papy dachowej M. Bema

ul. Piłku No 41 (Ostatni Grosz).  
Polena znane ze swej dobrotli wyrob.

stych wełnianych sukien i kostjumów, sygnalizują nam z Wiednią nowość w dziedzinie poczozek. Ma nią być matowa pociżoch z lino; wysokie sztralki, nie haftowane, lecz dziane w samej pociżocz ce uczynia nogę wysmukłą. Również i cienka ażurowa pociżocha wprowadza się z wiosenną modą, jako następczyni ażurowej pociżoczki balowej, która królowała w tym karnawale.

## WALNE ROCZNE SPRAWOZDAWCZE ZEBRANIE Członków Okręgowego T-wa Rzemieślniczego w Częstochowie, Alcja 9, odbędzie się dnia 10 kwietnia 1932 roku o godzinie 15-cj, a w razie nie przybycia przepisanej statutowo od powiadnionej ilości członków, to samo zebranie odbędzie się o godzinie 16 w tymże dniu, jako w drugim terminie i będzie prawomocne we wszelkich uchwał bez względu na ilość przybyłych, zatem uprasza się Panów Członków o punktualne i liczne przybycie.

## kamiłówka No 297.

Użyłty: „Ostelo”.  
W podaną figurę wstawić 9 wyrazów według niniejszych znaczeń. Litery na miejscu krzyżyków, czy tane zgóry na dół, dadzą rozwiązanie.

Znaczenie wyrazów: 1. Sprzedawca, kwesta na cel dobroczynny, 2. Miasteczko we Francji, 3. Gmin, pospólstwo, 4. Rozporządzenie państwa, 5. Kompozycja, zestawienie uprawiający muzykę, 6. Skrzydlaty rannak Muzy, 7. Gwiazdozbiór na półkuli pld. 8. Księga religijna mahometana, 9. Wysunięty w morze koniec półwyspu.

Rozwiązanie kamiłówki Nr. 297 nadsyłać należy do Redakcji „Gonia Częstochowskiego” do dn. 30 marca przesyłając uprzejmie prosimy o zaznaczenie na kopertach, że zawiera rozwiązanie szarady.

Za dobę rozwiązanie Redakcja wyznacza trzy nagrody: 1) powieść jednotomową, 2) powieść jednotomową i 3) pocztówki artystyczne. Nagrody rozdane zostaną drogą losowania.

## Rozwiązanie szarady No 296

PALMOWA NIEDZIELA.  
Poligon, Alkohol, Laseczkarki, Mikrofon, Oklaski Winowica, Asat, Nowenna, Konodul, Entomologia, Dochodowy, Zawilec, Indyk, Ekonom, Li-muzyna, Akrobata.

Trafne rozwiązanie szarady sylabowej Nr. 296 nadesłało 89 osób.

Przez losowanie nagrody otrzymują: I — powieść jednotomową „Zaklety Dwór” W. Łozińskiego p. St. Borkowska, Rynek Narutowicza 15. II — powieść jednotomową „Z oparów krwi” Kalinowskiego p. Władysław Gieroch, ul. Słowackiego 2/30, III — pocztówki artystyczne p. Zofia Borelanska, ul. Mala 10.

Wymienione powyżej osoby proszone są o przybycie do Redakcji naszego piśma do godz. 2-ej po poł. (III Aleja 52), celem odbioru nagród.

## Skrzętna gospodyni zaoszczędzić co może, by pomóc ludzom bez pracy.

## NIGDY NIE JEST ZAPÓZNO

pomyśleć o zdrowiu, tembardziej, jeżeli już cierpisz na chorobę: nerki, pęcherza, watroby, kamieni żółciowych, żółt przemienny materji, na ból artretyczny na czę podażerzane, wzdęcie brzucha, odlinnie się lub skłonności do obrzotki. Pamiętaj, że nigdy nie będzie zapóźno, o ile używaj bezkrośno żółt moczopędnych „Dinrol”, które zapobiegają nagromadzeniu się w nrocin kwasu moczowego i innych szkodliwych dla zdrowia substancji, zatrzymujących orzanie. Wszelkie bóle ustania, gdy wytrwałe używaj bezkrośno „Dinrol”. Odolony odwar z tych żółt jest smaczny, zupełnie nieszkodliwy i powolnie będę pily stale zamiat herbaty. — Dzik jeszcze kup na delko żółt „Dinrol”, a gdy przekonasz się o dotychczas skutkach, ich działania, zaleszaj bezkrośno „Dinrol” znajomym. — Sposób użycia na opakowaniu. Orz ginealno „Dinrol” Gaseckiego (z Koziołkami) sprzedają apteki i składki apteczne. Reg. Min. Spr. Wewn. Nr. 1486.

## Przedruk wzbroniony. 103.

WILLIAM LOCKE.

# KUGLARZ

Przekład autoryzowany Halley Gadek.

„Zerwiemy kontrakt i to dziś jeszcze, a jutro pojedziemy do Vichy”. Dzisiejszego ranka zostałem wezwany do Clermont-Ferrand, pisałem o tem do pana. Madame Paton, rozumie pan, ma południowy temperament. Jej wspaniałomyślność jest zdolna przeskoczyć wszelkie granice możliwości... Jako przyjaciel rodziny, miałem z nią długi wywiad. Widział pan niewątpliwie wiele podobnych par na scenie. Muszę nadmienić, że Andrzej, dla którego cała ta sprawa wydawała się niezmiernie przykra — takie przynajmniej odniosłem wrażenie — oznajmił, że w imię ogólnie przyjętych zasad dobrego wychowania złoży pożądaną wizytę lady Aurioł. Pod koniec naszej rozmowy madame Paton postanowiła uczynić to samo. Wpadła na ten pomysł i była nim zachwycona. Daremnie starałem się odwieść ją od tego zamiaru, tłumacząc jak niewłaściwa będzie po raz i krótki odstęp czasu pomiędzy jej wizytą i wizytą Andrzeja Lackaday'a. Ale Marsylijki są uparte. Ubrała się, włożyła najlepszy kapeluszy — jest coś symbolicznego, w najlepszym kapeluszu kobiecy, co musiał już pan, jako psycholog i człowiek obyty w świecie, zauważyć wielokrotnie — i pojechała ze mną tramwajem do Royat. Wyszliśmy przed bramą parku i natknęliśmy się niemal na scenę poegnania Andrzeja Lackaday'a

z lady Aurioł. Pamiętaj pan, że jest w tem miejscu zakręt, kilka krzewów — nie mogliśmy nie widzieć z poza nich że gnające się pary. Elodie chciała iść im naprzeciw. Powstrzymałem ją z trudem. Po upływie kilku sekund Andrzej natknął się na nas. Dla mnie, ośobiście, był to najprzykreszy moment. Znalazłem się w nader głupim położeniu. I gdyby Andrzej wpadł w gniew, oskarżył nas o szpiegowanie, jakby to uczyniło dziećwędzięciu dziećwiciu mężczyzn na stu, wiedziałabym, co mu odpowiedzieć. Ale nie można nigdy wziąć góry nad Andrzejem, gdy w grę wchodzi siła opowania. Gardzi awanturami, gardzi użęwnętrznianiem swoich uczuć. Zwrócił się najprzejmniejszym tonem do Elodie: „To bardzo ładnie z twojej strony, że przysłała mi na spotkanie, Elodie”. Zatrzymał tramwaj, idący do Clermont-Ferrand, kiwnął mi głową, wziął Elodie pod rękę i pomógł jej wsiąść.

— Czy mogę zapytać, w jakim celu opowiada mi pan to wszystko? — zdziwiłem się.  
— Naturalnie — odrzekł i jego ciemne oczy błysnęły w świetle księżycowym.  
— Udzielał panu tych informacji, gdyż jako przyjacielowi i być może, doradcy obok stron, mogą się panu przydać.  
— Zatem, wnioskuję pan — odrzekłem oschłym tonem — że bolesne wrażenia madame Paton są w pewnej mierze usprawiedliwione?  
Była to dla mnie niezmiernie przykra rozmowa. Nie miałem najmniejszej ochoty mówić z Horacjuszem Bakkusem o lady Aurioł.

## Binokle i okulary

różnych fasonów do szkieł najlepszym i światowej sławy fabryki Zeiss, ściśle dostosowane podług przepisów p. Okulisty, wykonane solidnie i fachowo. Lornetki, lupy, termometry lekarskie i pokojowe. Aparaty fotograficzne znanych firm, oraz przybory fotograficzne, wyroby stalowe i rakietki tenisowe.

## K. SOCZEK Optyk

Częstochowa, II-ga Aleja No 16, Telefon No 225.  
CENY KONKURENCYJNE.

— Bynajmniej — odpowiedział. — Lecz los postawił nas w analogicznym położeniu: obydwa jesteśmy starszymi mężczyznami i przypało nam jednako miejsce. Ja stoję pomiędzy Lackaday'em i madame Paton, pan między lady Aurioł i Lackaday'em.

— Ale, do diabła, człowieku — zawołałem gniewnie. — Czy powiedziałem coś podobnego? Jak może pan przypuszczać, że istnieje jakiegokolwiek uczucie poza zwykłą przyjaźnią pomiędzy tym w bitnym wojskowym i angielską lady?

— Jeżeli tylko może mnie pan zapewnić, że niema nic prócz zwykłej przyjaźni, to pan zdejmuję ze mnie wielki ciężar i uwolni mnie pan od wielkiej odpowiedzialności.

— Mogę pana zapewnić — zawołałem gorąco — że wszelka inna możliwość jest wykluczona pomiędzy lady Aurioł Dayne i Petit Paton.

Wyciągnął do mnie obie ręce, uściśnął mi gwałtownie prawicę i rzekł: — Dziękuję panu, panie Hylton, serdeczne dzięki. To właśnie chciałem wiedzieć. A więc dowiedzenia! Au revoir. Zda się, że umówiliśmy się na dziesiątą.

go... Czemu to przypisać, jaka komórka mózgu zawiniła, że drogiego, szlachetnego Lackaday'a nazwał „Petit Paton”?

Nie mogłem sobie tego wytłumaczyć. Czulem do siebie wstąpił! Dalbym sobie chętnie po twarzy! Starałem się daremnie znaleźć jakieś usprawiedliwienie. Za pałalem niechęcią do Horacjusza Bakkusa.

Wreszcie udało się na spoczynek, przeklinając projekt naszej jutrzejszej wycieczki.

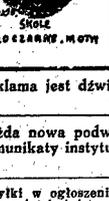
## XXIII.

Lady Aurioł, ja, oraz samochód — spotkaliśmy się punktualnie o dziesiątej przed bramą hotelu. Był tam już również chausseur z okryciem i lornetką lady Aurioł, oraz szwajcar z radami. Czekałami na Bakkusa.

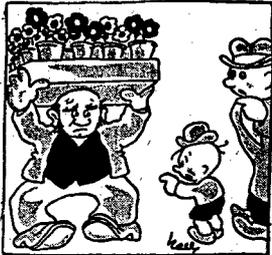
Aurioł przypomniała sobie nagle, że nie zaopatrzyła się w czekolade, którą podczas wojny przywykła zaspokajać głód. Chociaż przyrzekłem jej, że uroczy ją wyborem drugim śniadaniem, jako że nie jedliśmy na żadne postkowie, musiałem udać się z nią do sklepu po kilka tabliczek czekolady. Zajął nam to długą chwilę, gdyż lady Aurioł nie mogła się zdecydować na wybór. Wreszcie zapłaciłem. Gdybyśmy wszyscy mieli te same wyobrażenia o mile spędzonym dniu byłoby bardzo nudno na świecie... Wróciłami do samochodu. Nie było Bakkusa. Czekałami długo. Orzekłem, że temperament artystyczny nie wyklucza lenistwa. Gnusny próżniak z tego Bakkusa.

— Co on może robić? — zapytała lady Aurioł. (C. d. n.)

Pisanki Wielkanocne.



HUMOR I SATYRA.



Ach, tatusiu, kup od tego biednego człowieka kilka kwiatków, żeby mu się nogi wyprostowały!

W dobie komorników.

Telefon dzwoni. Mała Zosia jest sama w pokoju, zdejmuje słuchawkę i nie czekając na pytanie, recytuje:

Tatusia ani mamusia niema w domu, a wszystkie meble należą do babuni.

W wojsku.

Rekrut: — Tak mi się już ta służba przykrzyła, że chciałbym umrzeć i zostać pogrzebanym.

Plutonowy: — Naturalnie, to bardzo do was podobne. Chciałoby się ofiermie leżeć wygodnie, brzuchem do góry w trumnie i nic nie robić, a inni niech się mordują.

Pośada.

Jaka pani ma pośadę, pani Julio? Jestem podwójną buchalterką z pojedynczą pensją i potrójną robotą.

W szkole. — Janek, ile sekund ma minuta? — Męskich czy żeńskich? — Co ty pleciesz za głupstwa? — Tak bo kiedy tatuś powie: minuta, to trwa to 60 sekund, jeżeli zaś mamusia powie: pocekaj sekunde, to trwa to pięćnaście minut! — Inteligentne dziecko. — Podaj mi chłopcze prawą rękę. — Proszę... — Pięknie, a po czym odróżniasz prawą od lewej? — O, to bardzo proste: prawa ręka posiada duży palec z lewej strony, a lewa z prawej

Rozmówki małżeńskie.

On: Co? To, co masz na głowie ma być kapeluszem? — Ona: Co? A to, co ty masz pod kapeluszem ma być głową?

Smaczne placki góralskie na Wielkanoc.

Powiedzcie mi, gosposiu, — pyta gość zako piąński — czem robicie te piękne desenie na plackach, musicie mieć do tego jakieś osobne wzory i narzędzia?

E gdzieżtam, wielmożny panie — odpowiada zapytana — zwyczajnie się robi grzebie-niem do czesania.



Wielkanoc w Szwecji.

Zdjecie nasze przedstawia tradycyjnę po-chód wielkanocyjny obserwowany dotąd w Skanii, południowej prowincji Szwecji. Wieśniaczki w ma-łowicznych strojach ludowych niosą w po-chodzie do świątyni świąteczne ciasto, e-fektywnie i bogato przyozdobione.

I nasze polskie gosposie wiejskie dają w Wielką Sobotę do ko-sciół, niosąc cojrą wda nie samo ciasto, ale po trochu ze wszy-skich pokarmów swię-tecznych do poświę-ceńca.

Zamiast gotówki

(Historja Wielkanocna).

Kiedy państwo Karolstwo otrzymali list od ciotki, że wsi, ucieszyli się serdecznie.

No! przynajmniej będziemy mieli porządne, przedwojenne święcone!

Ciotka pisała, że czasy są ciężkie. Gotówki ani na lekarstwo, zato wielka obfitość drobiu, nabiału, jaj. Czyby się nie dało — pisała — sprzedać trochę tych produktów wiejskich pomiędzy znajomymi w mieście? Przed świętami każdy chętnie weźmie, a trochę gotówki na zapłacenie najbliższych podatków się zbierze. Przyszłe tedy dziesięć indyków, parę szynek, dużo kielbas, masła i jaj. Naturalnie, z tego Karolstwo mają sobie wziąć, co im tylko będzie potrzeba. Sama ciotka nie przyjedzie, bo nie ma na kolej.

Pyszny pomysł! — zawołała pani Karolowa. — Naturalnie, że wszyscy znajomi wezmą. Ceny, naznaczone przez ciotkę, wprost śmieszne, a towar pierwszorzędny.

A my, tanim kosztem — będziemy mogli odwalić kilku znajomych, których wypadło oddawna przyjąć — zauważył mąż. — Trzeba tylko energicznie zabrać się do sprzedaży.

Sprzedżać zapowiadała się znakomicie. Szynki zostały odrazu zamówione, na kielbasy też znalazło się dużo amatorów. Pani Karolowa zapisywała sumien nie w kalcieku, obliczała, ile z kogo ściągnąć gotówki po świętach (przed świętami nie było mowy). Sobie zostawiono dwa indyki, szynkę, wędliny. Na pierw-szy dzień świąt na święcone została za-proszona rodzina i bliżsi znajomi.

Żeby tylko nie myśleli, że mamy gotówkę — niepokoili się pan Karol. — W dzisiejszych czasach to bardzo nie-pożądane. Czy mówiłaś wszystkim, że mamy to w prezencie?

Ależ mówiłam, mówiłam! Zreszta, nie bój się: nikt nas nie posadza o gotówkę. Przecie wiedzą, że jesteś urzędni-kiem państwowym, a mnie, jako twoją żoną, zredukowali.

W Wielkim Tygodniu zjawiały się pa-nie z Opieki nad sierotami, po kwesieci. Niepodobna było odmówić. Przecie i sieroty muszą mieć święcone. I pani Ka-rolowa dała dwa piękna koła kielbasy. Nie można się objadać, kiedy inni głodu-ją. Przychodziło codziennie po paru bez-robotnych. I oni dostawali po kawałku.

Wszystko zapisuję — tłumaczyła pani Karolowa. — A potem zwrócimy cioci gotówkę. To przecie to samo: ku-puję od cioci, tylko nie płacę w tej chwili, bo nie mam pieniędzy.

Wobec spodziewanych gości pani Ka-

rolowa musiała sprawić sobie nową śukienkę. Właściwie nie miała zamiaru, chciała sobie przerobić stara. Ale kraw-cowa namówiła: i tak zastój, robota pra-wie to samo kosztuje, a materiał był ku-piony jeszcze na jesieni. Nie chciała na-wet całej zapłaty przed świętami, tyl-ko jakieś a conto.

Muszę mieć choć trochę pieniędzy — mówiła. — Trzeba przecie coś jeść w święta, kiedy sklepy zamknięte, choćby najskromniej.

Pani Karolowa miała w domu pięć zło-tych.

Ach, jeżeli na to pani potrzeba...

Wzrok jej pobiegł w kierunku spiżar-ni. Najłatwiejsze wyjście — i jednocze-śnie gniebiąca myśl, że jednak ciotce trze-ba będzie za to zapłacić. Biedne ciot-czyśko, przecie podatków kielbasami nie spłacił No, ale może po świętach jakimś cudem gotówka się znajdzie! Co też to za pomysł, żeby święta wypadły w osta-tnich dniach miesiąca!

A conto sukni poszedł indyk i kopa jaj. — To nawet lepiej, pocieszała się pa-ni Karolowa. — Z temi jajami najwięk-szy kłopot, trudny transport, nikt z kol-onji nie chce brać nawet taniej.

Pan Karol przyszedł z biura zgnębio-ny.

O zaliczce mowy niema — oświad-czył. — Musisz sobie jakoś radzić. Bierz na kredyt, skąd możesz. A zreszta, ma-my przecie wszystko od ciotki.

Ładne mi wszystko! A skąd weź-mę na mazurki? A wina krajowego choć by trochę trzeba! Sprosiłeś gości, to te-raz się martw...

Od czego jednak kobieca głowa. Okazało się, że pani Tula, przyjaciółka pa-ni Karolowej, miała kredyt w wielkiego kup ca kolonialnego i wzamian za indyka i parę kilo masła, odstąpiła w formie ekwiwalentu pani Karolowej. Ponieważ jednak był to ostatni indyk do odstąpienia, więc dałoby już trudniej. Trzeba było przeprowadzić znacznie uciążli-wszy handel zamienny jajami i kielbasą, która miała mniejsze powodzenie. — Wreszcie w Wielką Sobotę pani Ka-rolowa triumfalnie oznajmiła mężowi, że wszystko sprzedane. Gotówka wpraw-dzie jeszcze nie wpłynęła, ale po świę-tach napewno zapłaca.

Święcone udało się znakomicie. Gości przyszło więcej nawet, niż się zapowie-działo, przyprowadzili bowiem przy-jazdnych. Z tłustych indyków pozostały wkrótce smutne szkielety. Pani Karo-łowa żałowała, że nie zostawiła dla siebie więcej. No, ale nie można przecie bied-nej ciotki wyzyskiwać.

Po świętach pani Karolowa spróbo-wała lekko dowiedzieć się o gotówkę u tych i u owych.

Gotówką wszystko? Moja droga,

to wykłuczone. Ale mogę ci dać to samo, co pieniądz: kartkę do Braci Sliwowskich na tę sumę. Mój mąż ma z niemi interesy i oni w ten sposób spłacają. Do-staniesz zupełnie darmo.

Ale kiedy tu chodzi o gotówkę!

Moja droga, jesteś tak niewspółczesna, że dziwi się, jak możesz żyć w dzi-siejszych warunkach. Trzeba się umieć przystosować i zrozumieć, że jak się nie ma co się lubi, to się lubi, co się ma.

Pani Karolowa zaczynała to rozu-mieć. Znajomi byli uczciwi i chcieli płacić, jak mogli. Po tygodniu uzbierało się 11 złotych gotówka i 8 kartek na towar: do składu sukna i kortów, do spółki spor-towej „Golf”, do składnicy przyborów fotograficznych, magazynu naczyń ku-chennych i wielkiego sklepu ze „wszyst-kiem” Braci Sliwowskich. W najgor-szym kłopotcie byli sami państwo Karo-łostwo.

Chyba zrobimy to samo — rzekł wreszcie pan Karol. Nie mamy wpraw-dzie kartek kredytowych na towar, ale mamy na raty. Damy ciotce, a jak trze-ba będzie płacić, to mi potracą z pensji w czterech ratach. To przecie to samo, cobym dał gotówkę.

Ale co cioci po konfekcji damskiej? Staruszka tak skromnie się ubiera...

No, moja kochana, przecie czasem musi sobie coś sprawić. A skąd wtedy na to weźmie?

Z wielkim strachem i gorącym prze-prosinami posłała pani Karolowa ciot-ce plon kartkowy. Jakież było jednak jej zdumienie, gdy po paru dniach, otrzyma-ła serdeczny list z podziękowaniem.

„Wyobraź sobie, moje dziecko — pi-sała ciotka — że w naszym miasteczku Aronek i Ruchman zafundowali spółkę, w której skupują za gotówkę i biorą w za-staw takie kartki. Kto czego potrzebuje z ich wierzyteli, to przychodzi i wybiera sobie do odpowiedniego sklepu, i w ten sposób ich spłacają. Ruch mają du-ży. I odemnie też wzięli, naturalnie, nie za taką cenę, jak na kartkach, ale zaw-sze dostałam trochę gotówki. Do skła-du naczyń zostawiłam sobie, bo mi trze-bne, jak się kiedy wybiorę do wasze go miasta, to sobie wezmę. Nie masz po-jęcia, kochanku, jak wdzięczna ci jestem za tak pomyślnie załatwienie sprawy...”

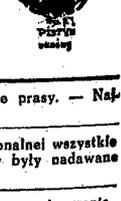
No, ciotcia jest naprawdę nowocze-sna — pomyślała pani Karolowa. — Je-żeli to jest pomyślnie załatwienie...

Najwięcej triumfowała pani Tula.

A widzisz? Mówiłam ci! Wszędzie ludzie jakos dają sobie rade! I czy to nie wstyd, że jakas dziura, jakis Mokrydolek wyprzedził nas! Trzeba czempredzej za-łożyć taką spółkę wymienną u nas! Za-wsze ci mówiłam, że jesteś niewspółczesna i nie rozumiesz dzisiejszych czasów!

H. Dołęga.

Pisanki Wielkanocne.



Reklama jest dzwignią przemysłu i handlu, kto chce więc pozyskać jak najliczniejszą klientelę, niech się ogłasza w „Gońcu Częstochowskim”, najpoczytniejszym miejscowym organie prasy. — Naj-większy nakład! — Najtańsze pismo! — Największy format! — Dział drobnych ogłoszeń poczynając od 1 zł. 50 groszy. — Ceny prenumeraty i ogłoszeń na l. kol.

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wistocie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. — Na zasadzie uchwał Związku Prasy Prowincjonalnej wydawane komunikaty instytucji prywatnych i społecznych, podlegają opłacie. — Do numerów świątecznych i niedzielnych požądane w interesie klienteli, aby wszelkie ogłoszenia i komunikaty były nadawane w przeddzień do godziny 10-ej rano.

Omyłki w ogłoszeniach nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki i nie obowiązują Administrację do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, o ile treść i sens nie zostały wypaczone. — Za terminowe zamieszczenie ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Zastrzeżenie miejsca bywa uwzględniane o tyle, o ile zezwala na to względy techniczne. Nie przyjmuje się odpowiedzialności za omyłki powstałe przez nadanie tekstu telet

Redaktor i Wydawca F. D. WILKOSZEWSKI. Oddito na maszynie rotacyjnej we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”. Kierownik Literacki JAN BARYLSKI.